



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 30. junija 2016*

„Neizpolnitev obveznosti države — Okolje — Vodna politika Evropske unije — Direktiva 2000/60/ES — Spremljanje ekološkega in kemijskega stanja površinskih voda — Načrti upravljanja povodja“

V zadevi C-648/13,

katere predmet je tožba zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU, vložena 6. decembra 2013,

Evropska komisija, ki jo zastopata K. Herrmann in E. Manhaeve, agenta,

tožeča stranka,

proti

Republiki Poljski, ki jo zastopajo B. Majczyna, K. Majcher in M. Drwięcki, agenti,

tožena stranka,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi F. Biltgen, predsednik drugega senata v funkciji predsednika šestega senata, M. Berger (poročevalka) in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. januarja 2015,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Republika Poljska s tem, ko ni v celoti ali pravilno prenesla členov 2, točke 19, 20, 26 in 27, 8(1), 9(2), 10(3) in 11(5) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na

* Jezik postopka: poljščina.

področju vodne politike (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 16, zvezek 5, str. 275), kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2008/32/ES z dne 11. marca 2008 (UL L 81, str. 60, v nadaljevanju: Direktiva 2000/60), ter točk 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 iz Priloge V k navedeni direktivi in dela A, točke od 7.2 do 7.10 iz Priloge VII k isti direktivi, ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi teh določb in člena 24 te direktive.

Pravni okvir

Pravo Unije

2 Člen 2 Direktive 2000/60, naslovljen „Opredelitve“, v točkah 19, 20, 26 in 27 določa:

„[...]“

19) ‚Stanje podzemne vode‘ splošen izraz stanja, ki ga določa bodisi njegovo količinsko bodisi njegovo kemijsko stanje, in sicer tisto, ki je slabše.

20) ‚Dobro stanje podzemne vode‘ stanje telesa podzemne vode, ko sta njegovo količinsko stanje in njegovo kemijsko stanje najmanj „dobri“.

[...]“

26) ‚Količinsko stanje‘ izraz stopnje vpliva na telo podzemne vode zaradi neposrednega in posrednega odvzemanja.

27) ‚Razpoložljiv vir podzemne vode‘ dolgoročno povprečno letno stopnjo celotne obnove telesa podzemne vode, zmanjšano za dolgoročni letni pretok, potreben, da se dosežejo cilji ekološke kakovosti za z njim povezane površinske vode, določeni v členu 4, tako da se prepreči kakršno koli pomembno poslabšanje ekološkega stanja teh voda in kakršna koli pomembna škoda na kopenskih ekosistemih, ki so z njim povezani.

[...]“

3 V členu 4 Direktive 2000/60, naslovljenem „Okoljski cilji“, je določeno:

„1. Pri zagotavljanju izvedljivosti programov ukrepov, določenih v načrtih upravljanja povodij:

(a) za površinske vode

(i) države članice izvedejo potrebne ukrepe, da preprečijo poslabšanje stanja vseh teles površinske vode, ob uporabi odstavkov 6 in 7 in brez vpliva na odstavek 8;

(ii) države članice varujejo, izboljšujejo in obnavljajo vsa telesa površinske vode, ob uporabi pododstavka (iii) za umetna in močno preoblikovana vodna telesa, da se dobro stanje površinske vode doseže najkasneje 15 let po začetku veljavnosti te direktive skladno z določbami iz Priloge V, ob uporabi podaljšanj, določenih skladno z odstavkom 4, ter ob uporabi odstavkov 5, 6 in 7 brez vpliva na odstavek 8;

(iii) države članice varujejo in izboljšujejo vsa umetna in močno preoblikovana vodna telesa z namenom, da se dober ekološki potencial in dobro kemijsko stanje površinske vode dosežeta najkasneje 15 let po začetku veljavnosti te direktive skladno z določbami iz Priloge V, ob uporabi podaljšanj, določenih skladno z odstavkom 4, ter ob uporabi odstavkov 5, 6 in 7 brez vpliva na odstavek 8;

- (iv) države članice izvedejo potrebne ukrepe skladno s členom 16(1) in (8), z namenom da postopno zmanjšajo onesnaževanje s prednostnimi snovmi in ustavijo ali postopno odpravijo emisije, odvajanje in uhajanje prednostnih nevarnih snovi

kar pa ne vpliva na ustrezne mednarodne sporazume iz člena 1 za zadevne pogodbenice;

(b) za podzemno vodo

- (i) države članice izvedejo potrebne ukrepe, da preprečijo ali omejijo vnašanje onesnaževal v podzemno vodo in da preprečijo poslabšanje stanja vseh teles podzemne vode, ob uporabi odstavkov 6 in 7 ter brez vpliva na odstavek 8 tega člena in ob uporabi člena 11(3)(j);
- (ii) države članice varujejo, izboljšujejo in obnavljajo telesa podzemne vode ter zagotavljajo ravnotežje med odvzemanjem in obnavljanjem podzemne vode, da se dobro stanje podzemne vode doseže najkasneje 15 let po začetku veljavnosti te direktive skladno z določbami iz Priloge V, ob uporabi podaljšanj, določenih skladno z odstavkom 4, ter ob uporabi odstavkov 5, 6 in 7 brez vpliva na odstavek 8 tega člena ter ob uporabi člena 11(3)(j);
- (iii) države članice izvedejo potrebne ukrepe, da se obrne vsak pomemben in trajen trend naraščanja koncentracije katerega koli onesnaževala, ki je posledica vpliva človekove dejavnosti, da postopno zmanjša onesnaženost podzemne vode.

Ukrepi za obračanje trenda se izvajajo skladno z odstavki 2, 4 in 5 člena 17, ob upoštevanju standardov, ki se uporabljajo in so navedeni v ustrezni zakonodaji Skupnosti, ter ob uporabi odstavkov 6 in 7 in brez vpliva na odstavek 8;

(c) za zavarovana območja

Države članice morajo doseči skladnost z vsemi standardi in cilji najkasneje v 15 letih po začetku veljavnosti te direktive, razen če je drugače določeno v zakonodaji Skupnosti, na podlagi katere so bila posamezna zavarovana območja ustanovljena.

2. Kadar se na določeno vodno telo nanaša več ciljev iz odstavka 1, se uporablja najstrožji od teh ciljev.

3. Države članice lahko določijo, da je telo površinske vode umetno ali močno preoblikovano, kadar:

- (a) bi imele spremembe hidromorfoloških značilnosti tega vodnega telesa, ki bi bile potrebne za dobro ekološko stanje, pomembne škodljive učinke na:
 - (i) širše okolje;
 - (ii) plovbo, vključno s pristaniškimi zmogljivostmi, ali rekreacijo;
 - (iii) dejavnosti, zaradi katerih se voda shranjuje, kot so oskrba s pitno vodo, proizvodnja električne energije ali namakanje;
 - (iv) urejanje voda, varstvo pred poplavami, izsuševanje ali
 - (v) druge, enako pomembne dejavnosti trajnostnega razvoja;
- (b) se koristnih ciljev, katerim so namenjene umetne ali spremenjene značilnosti vodnega telesa, zaradi razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo, ali nesorazmernih stroškov ne da ustrezno doseči na druge načine, ki so mnogo boljše okoljska možnost.

Taka določitev in razlogi zanjo se posebej navedejo v načrtih upravljanja povodij, ki jih predpisuje člen 13, in jih je treba pregledati vsakih 6 let.

4. Roki, določeni na podlagi odstavka 1, se lahko podaljšajo za namene postopnega doseganja ciljev za vodna telesa, pod pogojem da se stanje prizadetega vodnega telesa nič več ne slabša, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) Države članice določijo, da vseh potrebnih izboljšav stanja vodnega telesa ni mogoče razumno doseči v časovnih okvirih iz tega odstavka zaradi vsaj enega od naslednjih razlogov:
 - (i) potrebni obseg izboljšav se lahko doseže le v fazah, ki presegajo časovni okvir, zaradi razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo;
 - (ii) zaključiti izboljšave v časovnem okviru bi bilo nesorazmerno drago;
 - (iii) naravne razmere ne dopuščajo pravočasnega izboljšanja stanja vodnega telesa.
- (b) Podaljšanje roka in razlogi zanj so posebej navedeni in razloženi v načrtu upravljanja povodja, ki ga predpisuje člen 13.
- (c) Podaljšanje je omejeno na največ dve nadaljnji dopolnitvi načrta upravljanja povodja, razen kadar zaradi naravnih razmer ciljev ni mogoče doseči v tem obdobju.
- (d) Povzetek ukrepov, ki so zahtevani po členu 11 in predvideni kot potrebni zato, da se zahtevano stanje vodnih teles doseže postopno do poteka podaljšanega roka, razlogi za kakršno koli večjo zamudo pri zagotavljanju izvedljivosti teh ukrepov ter pričakovana časovna razporeditev njihovega izvajanja se navedejo v načrtu upravljanja povodja. Pregled izvajanja teh ukrepov in povzetek vseh dodatnih ukrepov se vključita v dopolnitve načrta upravljanja povodja.

5. Države članice si pri posameznih vodnih telesih lahko prizadevajo doseči manj stroge okoljske cilje od tistih, predpisanih v odstavku 1, če so ta telesa zaradi človekovega delovanja tako prizadeta, kar se določi skladno s členom 5(1), oziroma je njihovo naravno stanje tako, da bi bilo doseči te cilje neizvedljivo ali nesorazmerno drago, in če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) okoljskih in socialno-ekonomskih potreb, ki jih človekovo delovanje izpolnjuje, se brez nesorazmerno visokih stroškov ne da zadovoljiti na druge načine, ki bi bili mnogo boljše okoljska možnost;
- (b) države članice zagotovijo:
 - za površinske vode, da se doseže najboljše možno ekološko in kemijsko stanje glede na vplive, ki se jim zaradi narave človekovega delovanja ali onesnaževanja ni bilo mogoče razumno izogniti,
 - za podzemno vodo, da se njeno dobro stanje čim manj spremeni glede na vplive, ki se jim zaradi narave človekovega delovanja ali onesnaževanja ni bilo mogoče razumno izogniti;
- (c) stanje prizadetega vodnega telesa se nič več ne slabša;
- (d) določitev manj strogih okoljskih ciljev in razlogi zanjo so posebej navedeni v načrtu upravljanja povodja, ki ga predpisuje člen 13, te cilje pa je treba vsakih 6 let ponovno pregledati.

6. Začasno poslabšanje stanja vodnih teles ni kršitev zahtev te direktive, če je posledica okoliščin, ki so nastale naravno ali zaradi višje sile in so izjemne ali jih razumno ni bilo mogoče predvideti, zlasti izredno velikih poplav in zelo dolgih suš, ali če je posledica okoliščin zaradi nesreč, ki jih razumno ni bilo mogoče predvideti, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) storjeno je vse, kar je mogoče, da se prepreči nadaljnje slabšanje stanja in da se ne ogrozi uresničitev ciljev te direktive pri drugih vodnih telesih, ki jih te okoliščine niso prizadele;

- (b) okoliščine, v katerih se lahko razglasijo izredne razmere ali razmere, ki jih razumno ni bilo mogoče predvideti, vključno s sprejemom ustreznih kazalcev, so navedeni v načrtu upravljanja povodja;
- (c) ukrepi, ki jih je treba izvesti v takih izrednih razmerah, so vključeni v program ukrepov in ne bodo ogrozili obnove kakovosti vodnega telesa po prenehanju takih razmer;
- (d) učinki razmer, ki so izredne ali jih razumno ni bilo mogoče predvideti, se vsako leto ponovno pregledajo in ob upoštevanju razlogov iz odstavka 4(a) se stori vse, kar je mogoče, da se vodno telo vrne v stanje pred učinki teh razmer, kakor hitro je to razumno mogoče in
- (e) povzetek učinkov razmer in ukrepov, ki so bili ali bodo izvedeni skladno s odstavkoma (a) in (d), se vključi v naslednjo dopolnitev načrta upravljanja povodja.“

7. Države članice ne bodo kršile te direktive, kadar:

- je nedoseganje dobrega stanja podzemne vode, dobrega ekološkega stanja oziroma dobrega ekološkega potenciala ali pri preprečevanju [neuspešno preprečevanje] slabšanja stanja telesa površinske vode ali podzemne vode posledica novih preoblikovanj fizičnih značilnosti telesa površinske vode ali spremembe gladine teles podzemne vode, ali
- je neuspešno preprečevanje poslabšanja stanja telesa površinske vode iz zelo dobrega v dobro posledica novih dejavnosti trajnostnega razvoja

in so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) storjeno je vse, kar je mogoče, da se ublažijo škodljivi vplivi na stanje vodnega telesa;
- (b) razlogi za te spremembe so posebej navedeni in razloženi v načrtu upravljanja povodja, ki ga predpisuje člen 13, cilji pa so vsakih 6 let ponovno pregledani;
- (c) razlogi za preoblikovanja ali spremembe so prevladujoč javni interes in/ali koristi, ki jih imajo nova preoblikovanja ali spremembe za zdravje ljudi, ohranjanje varnosti ljudi ali trajnostni razvoj, so večje od koristi, ki jih ima doseganje ciljev iz odstavka 1 za okolje in družbo, in
- (d) koristnih ciljev, katerim so namenjena preoblikovanja in spremembe vodnega telesa, se zaradi razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo ali nesorazmernimi stroški, ne da doseči na druge načine, ki so mnogo boljše okoljska možnost.“

8. Pri uporabi odstavkov 3, 4, 5, 6 in 7 država članica zagotovi, da uporaba trajno ne izključi ali ogrozi uresničitve ciljev te direktive pri drugih vodnih telesih na istem vodnem območju in je skladna z izvajanjem druge okoljske zakonodaje Skupnosti.

9. Z ustreznimi ukrepi je treba zagotoviti, da uporaba novih določb, vključno z uporabo odstavkov 3, 4, 5, 6 in 7, jamči vsaj enako raven varstva kot veljavna zakonodaja Skupnosti.“

4 Člen 8 Direktive 2000/60, naslovljen „Spremljanje stanja površinskih in podzemnih voda ter zavarovanih območij“, v odstavku 1 določa:

„Države članice zagotovijo uvedbo programov za spremljanje stanja voda z namenom, da se uredi skladen in izčrpen pregled stanja voda na vsakem vodnem območju:

- za površinske vode taki programi vključujejo:
 - (i) količino in gladino toka ali hitrost toka do stopnje, ki je ustrezna za ekološko in kemijsko stanje ter ekološki potencial, in

(ii) ekološko in kemijsko stanje ter ekološki potencial;

- za podzemne vode taki programi vključujejo spremljanje kemijskega in količinskega stanja,
- za zavarovana območja se navedeni programi dopolnijo s tistimi zahtevami iz zakonodaje Skupnosti, na podlagi katerih so bila posamezna zavarovana območja ustanovljena.“

5 Člen 9(1) in (2) Direktive 2000/60 določa:

„1. Države članice upoštevajo načelo povračila stroškov storitev za rabo vode, skupaj z okoljskimi stroški in stroški virov, ob upoštevanju ekonomske analize, izvedene po Prilogi III, in zlasti skladno z načelom ‚plača povzročitelj obremenitve‘.

Države članice do leta 2010 zagotovijo:

- da cenovna politika za vodo porabnike ustrezno vzpodbuja, da gospodarno uporabljajo vodne vire in tako prispevajo k okoljskim ciljem te direktive;
- ustrezen prispevek različnih rab vode, razdeljenih vsaj na industrijo, gospodinjstva in kmetijstvo, k povračilu stroškov storitev za rabo vode, ki temelji na ekonomski analizi, izvedeni skladno s Prilogo III, in upošteva načelo ‚plača povzročitelj obremenitve‘.

Države članice pri tem lahko upoštevajo družbene, okoljske in gospodarske učinke povračil ter geografske in podnebne razmere prizadete regije ali regij.

2. Države članice v načrtih upravljanja povodij poročajo o načrtovanih ukrepih za izvajanje odstavka 1, ki bodo prispevali k doseganju okoljskih ciljev te direktive, in o prispevku različnih rab vode k povračilu stroškov storitev za rabo vode.“

6 Člen 10 Direktive 2000/60, naslovljen „Kombinirani pristop za točkovne in razpršene vire“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se odvajanja v površinske vode, omenjena v odstavku 2, nadzorujejo skladno s kombiniranim pristopom, opredeljenim v tem členu.

2. Države članice zagotovijo vzpostavitev in/ali izvajanje:

- (a) nadzora nad emisijami, ki temelji na najboljših razpoložljivih tehnologijah, ali
- (b) ustreznih mejnih vrednosti emisij ali
- (c) pri razpršenih vplivih primerne nadzora, ki vključuje najboljšo okoljsko prakso,

kot je določeno v:

- Direktivi Sveta 96/61/EGS z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja [UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 3, str. 80],
- Direktivi Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode [UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 26],
- Direktivi Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov [UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 68].
- direktivah, sprejetih na podlagi člena 16 te direktive,

- direktivah, navedenih v Prilogi IX,
- kateri koli drugi ustrezní zakonodaji Skupnosti

najkasneje 12 let po začetku veljavnosti te direktive, če ni drugače določeno v zadevni zakonodaji.

3. Kadar cilj kakovosti ali standard kakovosti, izoblikovan na podlagi te direktive, direktiv iz Priloge IX ali katere koli druge zakonodaje Skupnosti, predpisuje strožje pogoje od tistih, ki bi izhajali iz uporabe odstavka 2, se ustrezno določi strožji nadzor nad emisijami.“

- 7 Člen 11 Direktive 2000/60, naslovljen „Program ukrepov“, v odstavku 5 določa:

„Kadar spremljanje stanja ali drugi podatki kažejo, da cilji, določeni za vodno telo po členu 4, ne bodo doseženi, države članice zagotovijo:

- da se raziščejo vzroki za možno neizpolnitev,
- da se preučijo oziroma ponovno pregledajo ustrezna dovoljenja in odobritve,
- da se ustrezno pregledajo in prilagodijo programi spremljanja stanja in
- da se uvedejo dodatni ukrepi, ki bi lahko bili potrebni za doseganje teh ciljev, vključno s strožjimi okoljskimi standardi kakovosti skladno s postopki iz Priloge V.

Kadar so ti vzroki posledica okoliščin, ki so nastale naravno ali zaradi višje sile ter so izjemne in jih razumno ni bilo mogoče predvideti, zlasti močnih poplav in daljše suše, države članice lahko določijo, da dodatni ukrepi niso smotrni, ob upoštevanju člena 4(6).“

- 8 Točke 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 določajo:

„1.3. Spremljanje ekološkega in kemijskega stanja površinskih voda Mreža za spremljanje stanja površinskih voda se vzpostavi skladno z zahtevami člena 8. Mreža se oblikuje tako, da zagotavlja skladen in izčrpen pregled ekološkega in kemijskega stanja v vsakem povodju in omogoča razvrstitev vodnih teles v pet razredov, ki ustrezajo normativnim opredelitvam iz oddelka 1.2. Države članice načrtu upravljanja povodja priložijo karto ali karte, ki prikazujejo mrežo za spremljanje stanja površinske vode. Na podlagi opredelitve in presoje vplivov, ki se pripravita skladno s členom 5 in Prilogo II, države članice izdelajo program nadzornega spremljanja stanja in program obratovalnega spremljanja stanja za vsako obdobje, za katero se uporablja načrt upravljanja povodja. Pri nekaterih primerih se lahko zgodi, da morajo države članice izdelati tudi programe preiskovalnega spremljanja stanja. Države članice spremljajo parametre, ki kažejo, kakšno je stanje vsakega pomembnega elementa kakovosti. Pri izbiri parametrov za biološke elemente kakovosti države članice določijo ustrezno taksonomsko raven, ki je potrebna, da se dosežeta zadostno zaupanje in natančnost pri razvrščanju elementov kakovosti. Ocene ravni zaupanja in natančnosti rezultatov, določenih s programi spremljanja stanja, se navedejo v načrtu. [...]

1.3.4. Pogostnost spremljanja stanja V obdobju nadzornega spremljanja stanja mora biti pogostnost taka, kot je navedena spodaj, za parametre, ki kažejo fizikalno-kemijske elemente kakovosti, razen če bi bili na podlagi tehničnega znanja in presoje strokovnjakov upravičeni večji časovni razmiki. Za biološke ali hidromorfološke elemente kakovosti se meritve izvedejo vsaj enkrat v obdobju nadzornega spremljanja stanja. Za obratovalno spremljanje stanja pogostnost meritev za kateri koli parameter določijo države članice tako, da se zagotovi dovolj podatkov za zanesljivo oceno stanja ustreznega elementa kakovosti. Meritve spremljanja stanja naj bi se izvajale v časovnih razmikih, ki niso večji od tistih iz spodnje preglednice, razen če bi bili na podlagi tehničnega znanja in presoje strokovnjakov

upravičeni večji časovni razmiki. Izbrati je treba tako pogostnost, da se doseže sprejemljiva raven zaupanja in natančnost. Ocene zaupanja in natančnosti, dosežene pri uporabljenem sistemu spremljanja stanja, se navedejo v načrtu upravljanja povodja. Izbere se pogostnost meritev, ki upošteva spremenljivost parametrov zaradi naravnih razmer in človekovega vpliva. Čas meritev se izbere tako, da je vpliv sezonskih nihanj na rezultate čim manjši in je tako zagotovljeno, da rezultati odražajo spremembe v vodnem telesu, ki so nastale zaradi človekovega obremenjevanja. V različnih letnih časih istega leta se izvedejo dodatne meritve, kadar je to potrebno za dosego tega cilja.

Element kakovosti	Reke	Jezera	Somornica	Obalno morje
Biološki				
Fitoplankton:	6 mesecev	6 mesecev	6 mesecev	6 mesecev
Drugo vodno rastlinstvo	3 leta	3 leta	3 leta	3 leta
Veliki nevretenčarji	3 leta	3 leta	3 leta	3 leta
Ribe	3 leta	3 leta	3 leta	
Hidromorfološki				
Kontinuiteta toka	6 let			
Hidrologija	stalno	1 mesec		
Morfologija	6 let	6 let	6 let	6 let
Fizikalno-kemijski				
Toplotne razmere	3 mesece	3 mesece	3 mesece	3 mesece
Kisikove razmere	3 mesece	3 mesece	3 mesece	3 mesece
Slanost	3 mesece	3 mesece	3 mesece	
Stanje hranil	3 mesece	3 mesece	3 mesece	3 mesece
Zakisanost	3 mesece	3 mesece		
Druga onesnaževala	3 mesece	3 mesece	3 mesece	3 mesece
Prednostne snovi	1 mesec	1 mesec	1 mesec	1 mesec

1.3.5. Dodatne zahteve za spremljanje stanja na zavarovanih območjih Zgoraj predpisani programi spremljanja stanja se dopolnijo glede na izpolnjevanje naslednjih zahtev:

Odvzemna mesta za pitno vodo Telesa površinske vode iz člena 7, ki v povprečju zagotavljajo več kot 100 m³ na dan, se določijo za merilna mesta; na njih se izvaja dodatno spremljanje stanja, potrebno za izpolnitev zahtev navedenega člena. V takih telesih se spremljajo vse prednostne snovi, ki se odvajajo, in vse druge snovi, ki se odvajajo v pomembnih količinah in bi lahko vplivale na stanje vodnega telesa, ter se nadzorujejo po določbah Direktive o pitni vodi. Spremljanje stanja se izvaja skladno z naslednjo pogostnostjo meritev:

Oskrbovano prebivalstvo	Pogostnost
< 10.000	4-krat letno
10.000 do 30.000	8-krat letno
>30.000.	12-krat letno

Območja, namenjena varstvu habitatov in vrst Vodna telesa na teh območjih se vključijo v omenjeni program obratovalnega spremljanja stanja, kadar se na podlagi presoje vplivov in nadzornega spremljanja stanja ugotovi, da morda ne bodo dosegla svojih okoljskih ciljev po členu 4. Spremljanje stanja se izvede zato, da se oceni velikost in vpliv vseh ustreznih pomembnih obremenitev na ta telesa in da se po potrebi ocenijo spremembe stanja takih teles, ki izhajajo iz programov ukrepov. Spremljanje stanja se nadaljuje, dokler območja ne izpolnijo zahtev glede vode iz zakonodaje, na podlagi katere so bila določena, in ciljev po členu 4. [...]

1.4. Razvrščanje in prikaz ekološkega stanja

1.4.1. Primerljivost rezultatov biološkega spremljanja stanja

- (i) Države članice vzpostavijo sisteme spremljanja stanja, da se ocenijo vrednosti bioloških elementov kakovosti, določenih za vsako vrsto površinske vode ali za močno preoblikovana in umetna telesa površinske vode. Pri uporabi tu navedenega postopka za močno preoblikovana ali umetna vodna telesa se navajanje ekološkega stanja razume kot navajanje ekološkega potenciala. Taki sistemi lahko uporabijo posamezne vrste ali skupine vrst, ki so reprezentativne za element kakovosti v celoti.
- (ii) Da se zagotovi primerljivost takih sistemov spremljanja stanja, se rezultati sistemov, ki jih uporablja vsaka država članica, za razvrstitev po ekološkem stanju izrazijo kot razmerje ekološke kakovosti. Ta razmerja predstavljajo odnos med vrednostmi bioloških parametrov, opaženimi v določenem telesu površinske vode, in vrednostmi za te parametre pri referenčnih razmerah za isto telo. Razmerje se izrazi kot številčna vrednost med nič in ena, pri čemer zelo dobro ekološko stanje predstavljajo vrednosti blizu ena in slabo ekološko stanje vrednosti blizu nič.
- (iii) Vsaka država članica razdeli lestvico razmerij ekološke kakovosti za svoj sistem spremljanja stanja za vsako vrsto površinskih voda v pet razredov od zelo dobrega do slabega ekološkega stanja, kot je določeno v oddelku 1.2, tako da vsaki meji med dvema razredoma določi številčno vrednost. Vrednost, ki predstavlja mejo med razredoma zelo dobrega in dobrega stanja, in vrednost, ki predstavlja mejo med dobrim in zmernim stanjem, se določita po tu opisanem postopku interkalibracije.
- (iv) Komisija pomaga pri izvajanju interkalibracije, zato da zagotovi, da se meje med razredi določijo skladno z normativnimi opredelitvami iz oddelka 1.2 in so primerljive med državami članicami.

- (v) Kot del tega postopka Komisija omogoči lažjo izmenjavo informacij med državami članicami, ki pripomore k določitvi niza mest v vsaki ekoregiji v Skupnosti. Mrežo sestavljajo mesta, izbrana izmed tipov teles površinske vode, ki so v vsaki ekoregiji. Za vsak izbran tip telesa površinske vode mrežo sestavljata vsaj dve mesti, ki ustrezata meji med normativnima opredelitvama zelo dobrega in dobrega stanja, in vsaj dve mesti, ki ustrezata meji med normativnima opredelitvama dobrega in zmernega stanja. Mesta se izberejo s strokovno presojo na podlagi skupnih ogledov in vseh drugih informacij, ki so na voljo.
- (vi) Vsak sistem spremljanja v državi članici se uporabi za tista mesta v interkalibracijski mreži, ki so v ekoregiji in hkrati sodijo k tipu telesa površinske vode, za katerega se bo sistem uporabljal v skladu z zahtevami te direktive. Tako dobljeni rezultati se uporabijo za določitev številčnih v rednosti ustreznih meja med razredi vsakega sistema spremljanja stanja v posamezni državi članici.
- (vii) Komisija pripravi osnutek registra mest, ki bodo sestavljala interkalibracijsko mrežo. Končni register mest se vzpostavi v skladu z regulativnim postopkom iz člena 21(2).
- (viii) Komisija in države članice končajo izvajanje interkalibracije v 18 mesecih od dneva objave končnega registra.
- (ix) Izsledki interkalibracije in vrednosti za razvrščanje po sistemih spremljanja stanja v državah članicah, določeni v skladu s točkami (i) do (viii), katerih namen je spreminjanje nebitvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 21(3) in objavijo v šestih mesecih po končani interkalibraciji.

1.4.2. Prikaz rezultatov spremljanja stanja in razvrščanje po ekološkem stanju in ekološkem potencialu

- (i) Pri vrstah površinske vode se vodno telo razvrsti po ekološkem stanju glede na nižjo vrednost rezultatov biološkega in fizikalno-kemijskega spremljanja stanja za ustrezne elemente kakovosti, razvrščene v skladu s prvim stolpcem spodnje preglednice. Države članice za vsako vodno območje pripravijo karto, na kateri je prikazana razvrstitev po ekološkem stanju za vsako vodno telo z barvno lestvico v skladu z drugim stolpcem spodnje preglednice:

Razvrstitev po ekološkem stanju	Barvna lestvica
Zelo dobro	Modra
Dobro	Zelena
Zmerno	Rumena
Slabše	Oranžna
Slabo	Rdeča

- (ii) Pri močno preoblikovanih in umetnih vodnih telesih se vodno telo razvrsti po ekološkem potencialu glede na nižjo vrednost rezultatov biološkega in fizikalno-kemijskega spremljanja stanja za ustrezne elemente kakovosti, opredeljene v skladu s prvim stolpcem spodnje preglednice. Države članice za vsako vodno območje pripravijo karto, na kateri je z barvno lestvico prikazana razvrstitev po ekološkem potencialu za vsako vodno telo, in sicer za umetna vodna telesa v skladu z drugim stolpcem spodnje preglednice, za močno preoblikovana vodna telesa pa skladno s tretjim stolpcem spodnje preglednice:

Razvrstitev po ekološkem potencialu	Barvna lestvica	
	Umetna vodna telesa	Močno preoblikovana vodna telesa
Dober in boljši	Enake zelene in svetlo sive proge	Enake zelene in temno sive proge
Zmeren	Enake rumene in svetlo sive proge	Enake rumene in temno sive proge
Slabši	Enake oranžne in svetlo sive proge	Enake oranžne in temno sive proge
Slab	Enake rdeče in svetlo sive proge	Enake rdeče in temno sive proge

- (iii) Države članice s črno piko na karti označijo tudi tista vodna telesa, ki dobrega stanja ali dobrega ekološkega potenciala niso dosegla zaradi neizpolnjevanja enega ali več okoljskih standardov kakovosti, ki so glede na posebna sintetična in nesintetična onesnaževala določeni za to vodno telo (skladno z režimom skladnosti, ki ga določi država članica).

1.4.3. Prikaz rezultatov spremljanja stanja in razvrstitev po kemijskem stanju Če je vodno telo skladno z vsemi okoljskimi standardi kakovosti, določenimi v Prilogi IX, členu 16 in drugi ustrezni zakonodaji Skupnosti, ki določa okoljske standarde kakovosti, se evidentira kot telo, ki je doseglo dobro kemijsko stanje.. Če ni skladno s standardi, se evidentira kot telo, ki ni doseglo dobrega kemijskega stanja. [...]

2.4. Spremljanje kemijskega stanja podzemne vode

2.4.1. Mreža za spremljanje stanja podzemne vode Mreža za spremljanje stanja podzemne vode se vzpostavi skladno z zahtevami členov 7 in 8. Mreža se oblikuje tako, da zagotavlja skladen in izčrpen pregled kemijskega stanja podzemne vode v vsakem povodju in da se zazna pojav dolgoročnih trendov naraščanja vsebnosti onesnaževal, ki jih povzroči človek. Na podlagi opredelitve in presoje vplivov, ki se izvajata v skladu s členom 5 in Prilogo II, države članice izdelajo program nadzornega spremljanja stanja v vsakem obdobju, za katero se uporablja načrt upravljanja povodja. Rezultati tega programa se uporabijo za izdelavo programa obratovalnega spremljanja stanja, ki se uporabi v preostalem obdobju načrta. Ocene ravni zaupanja in natančnosti rezultatov, določenih s programi spremljanja stanja, se navedejo v načrtu. [...]"

- 9 V Prilogi VII k Direktivi 2000/60, naslovljeni „Načrti upravljanja povodij“, je v delu A, točke od 7.2 do 7.10, določeno:

„A. Načrti upravljanja povodij vsebujejo naslednje elemente:

[...]

- 7.2. poročilo o ravnanju in ukrepih, izvedenih za uporabo načela povračila stroškov rabe vode skladno s členom 9;
- 7.3. povzetek ukrepov, izvedenih za izpolnjevanje zahtev iz člena 7;

- 7.4. povzetek nadzora nad odvzemanjem in zajezovanjem vode, skupaj s sklicevanjem na registre in ugotovitvami izjem po členu 11(3)(e);
- 7.5. povzetek nadzora, vzpostavljenega za točkovno odvajanje in druge dejavnosti, ki vplivajo na stanje vode, skladno s členom 11(3)(g) in 11(3)(i);
- 7.6. ugotovitev primerov, za katere je bilo v skladu s členom 11(3)(j) dovoljeno neposredno odvajanje v podzemno vodo;
- 7.7. povzetek ukrepov za prednostne snovi, izvedenih v skladu s členom 16;
- 7.8. povzetek ukrepov, izvedenih za preprečevanje ali zmanjšanje vpliva dogodkov naključnega onesnaževanja;
- 7.9. povzetek ukrepov, izvedenih na podlagi člena 11(5) za vodna telesa, ki verjetno ne bodo dosegla ciljev, določenih po členu 4;
- 7.10. podrobnosti o dopolnilnih ukrepih, potrebnih za doseganje okoljskih ciljev, ki so bili določeni;

[...]“

Poljsko pravo

Zakon o vodi

- 10 Člen 113 zakona o vodah z dne 18. julija 2001 (Dz. U. 2001, št. 115, pozicija 1229) v različici, ki je veljala 28. avgusta 2010 (v nadaljevanju: zakon o vodah), določa:

„[...]

4. Register zavarovanih območij vsebuje sezname:

- 1) območij, določenih za odvzem vode za oskrbo prebivalstva s pitno vodo;
- 2) območij, določenih za varstvo gospodarsko pomembnih vodnih živalskih in rastlinskih vrst;
- 3) vodnih teles, namenjenih rekreaciji, vključno z območji, ki so določena za kopalne vode;
- 4) občutljivih območij, na katerih se pojavlja eutrofikacija, ki jo povzroča onesnaževanje iz komunalnih virov;
- 5) občutljivih območij, onesnaženih z nitrati iz kmetijskih virov;
- 6) območij, določenih za varstvo habitatov ali vrst v skladu z zakonom o varstvu narave, pri katerih je ohranjanje ali izboljšanje stanja vode pomemben dejavnik za to varstvo.

[...]“

- 11 Člen 113a zakona o vodi določa:

„[...]

2. Namen osnovnih ukrepov iz odstavka 1 je izpolnitev minimalnih zahtev in zajemajo:

[...]

- 2) ukrepe, katerih cilj je izvršiti načelo povračila stroškov storitev, povezanih z uporabo vode;

[...]

4. Ob sestavi nacionalnega vodno-okoljskega programa je treba opraviti ekonomske analize uporabe vode ob upoštevanju načela povračila stroškov storitev, povezanih z uporabo vode, ter dolgoročne napovedi glede zadovoljevanja potreb na področju uporabe vodnih virov v povodjih.

[...]“

¹² Člen 114 zakona o vodi določa:

„1. Načrt upravljanja povodja vsebuje naslednje elemente:

- 1) splošni opis značilnosti povodja, ki vsebuje med drugim:
 - a) seznam teles površinske vode z navedbo njihovega tipa in določene referenčne razmere;
 - b) seznam teles podzemne vode;
- 2) povzetek pomembnih antropogenih obremenitev in ocene njihovega vpliva na stanje površinskih in podzemnih voda;
- 3) seznam zavarovanih območij iz člena 113(2), točka 5, s kartografskim prikazom;
- 4) karto mrež za spremljanje stanja s prikazom programov za spremljanje;
- 5) seznam okoljskih ciljev, določenih za vodna telesa in zavarovana območja;
- 6) povzetek rezultatov ekonomske analize uporabe vode;
- 7) povzetek ukrepov, predvidenih z nacionalnim programom za vodo in okolje, s poudarkom na sredstvih za doseg določenih okoljskih ciljev;
- 8) seznam drugih podrobnejših programov in načrtov upravljanja, sprejetih za povodja, ki se nanašajo na porečja, sektorje, posebna problematična področja ali tipe voda ter povzetek njihove vsebine;
- 9) povzetek izvedenih ukrepov za obveščanje javnosti in javno posvetovanje, rezultatov teh ukrepov in iz tega izhajajočih sprememb načrta;
- 10) seznam pristojnih organov na področju upravljanja vode za povodje;
- 11) informacije o načinih in postopkih, na podlagi katerih se pridobivajo podatki in referenčni dokumenti, potrebni za sestavo načrta in informacije o pričakovanih rezultatih njegove izvršitve.

[...]

4. Posodobitev načrta upravljanja povodja mora poleg informacij iz odstavka 1 vsebovati:

- 1) natančen prikaz vseh sprememb ali posodobitev, ki so nastale po objavi prejšnjega načrta upravljanja povodja;
- 2) oceno napredka pri doseganju okoljskih ciljev, skupaj s prikazom rezultatov spremljanja stanja za obdobje prejšnjega načrta in obrazložitev nedoseženih okoljskih ciljev;
- 3) obrazložen opis vseh ukrepov, predvidenih v prejšnji različici načrta, ki niso bili izvedeni;

4) opis dodatnih ukrepov za izvedbo načrta.

[...]“

13 Člen 155a zakona o vodi določa:

„1. Namen spremljanje stanja voda je pridobitev informacij o stanju površinskih in podzemnih voda za potrebe načrtovanja upravljanja voda in ocene uresničevanja okoljskih ciljev.

2. Analiza in ocena stanja površinskih in podzemnih voda se opravi v okviru nacionalnega spremljanja stanja okolja.

3. Regionalni inšpektor na področju varstva okolja opravi analize površinskih voda glede fizikalno-kemijskih, kemijskih in bioloških elementov.

4. Nacionalna hidrometeorološka služba opravi analize površinskih voda glede hidroloških in morfoloških elementov.

5. Nacionalna hidrometeorološka služba analizira in oceni stanje podzemnih voda glede fizikalno-kemijskih in kvantitativnih elementov.

6. V upravičenih primerih regionalni inšpektor na področju varstva okolja v soglasju z nacionalno hidrometeorološko službo opravi dodatne analize, ki se nanašajo na fizikalno-kemijske elemente podzemnih voda in rezultate teh analiz, preko glavnega inšpektorja na področju varstva okolja posreduje nacionalni hidrometeorološki službi.

7. V upravičenih primerih regionalni inšpektor na področju varstva okolja v soglasju s predsednikom nacionalne uprave za vodo, na podlagi rezultatov analiz iz odstavkov od 3 do 6, opravi izčrpano oceno stanja voda na povodjih ob upoštevanju razdelitve na vodna območja, in če posebnosti analize to upravičujejo, opravi analizo iz odstavka 2.“

Zakon o varstvu okolja

14 Člen 25(2) zakona o varstvu okolja z dne 27. aprila 2001 (Dz. U. št. 62, pozicija 627, v nadaljevanju: zakon o varstvu okolja) določa, da spremljanje stanja okolja s strani države vključuje sistem merjenja, ocenjevanja in diagnosticiranja ekološkega stanja in zbiranja, obravnavanja in širjenja informacij o okolju.

15 V skladu s členom 25(3) tega zakona spremljanje stanja okolja s strani države prispeva k ukrepom varstva okolja s sistematičnim obveščanjem upravnih organov in javnosti o:

„[...]“

1) kakovosti naravnih elementov, spoštovanju okoljskih standardov kakovosti, opredeljenih z določbami in ravni iz člena 3, točka 28, (b) in (c), ter o območjih preseganja teh standardov in ravni;

2) spremembah kakovosti naravnih elementov in razlogih za te spremembe, vključno z vzročnimi zvezami med emisijami in stanjem naravnih elementov.“

Zakon o varstvu narave

- 16 V skladu s členom 112 zakona o varstvu narave z dne 14. maja 2013 (konsolidirana različica zakona z dne 16. aprila 2004, Dz. U. 2013, pozicija 627, v nadaljevanju: zakon o varstvu narave) spremljanje stanja okolja s strani države zajema tudi okoljsko spremljanje biološke in krajinske raznovrstnosti.
- 17 Odstavek 2 tega člena določa, da okoljsko spremljanje zajema opazovanje in preučevanje stanja in sprememb sestavnih delov biološke in krajinske raznovrstnosti, vključno z naravnimi habitatnimi tipi in vrstami v interesu Evropske unije, in zlasti z naravnimi habitatnimi tipi in prednostnimi vrstami ter preučevanje učinkovitosti metod varstva narave.

Uredba z dne 3. oktobra 2005

- 18 Uredba ministra za okolje z dne 3. oktobra 2005 o posebnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati hidrološki in geološko inženirski dokumenti (Dz. U. št. 201, v nadaljevanju: uredba z dne 3. oktobra 2005), v členu 2(1), točka 13 in (2) določa:

„1. V tem aktu se uporabljajo naslednje opredelitve:

[...]

- 13) Razpoložljivi viri: količina podzemne vode, ki jo je mogoče odvzeti na uravnoveženem območju v določenih okoljskih in hidroloških pogojih, brez posebne navedbe tehničnih ali ekonomskih pogojev na področju odvzemanja voda;

[...]

2. Razpoložljivi viri podzemne vode na območju merjenja, določeni v hidrogeološki dokumentaciji, omogočajo:

- 1) oceno stopnje izkoriščanja virov podzemne vode in količino razpoložljivih zalog ali pomanjkanje vodnih virov na območju merjenja, vključno s povodjem ali porečjem;
- 2) opredelitev morebitnih mest za gradnjo dovodov podzemne vode;
- 3) meritev virov na območjih intenzivnega in koncentriranega izkoriščanja podzemnih voda in preveritev teh virov;
- 4) sestavo vodno-ekonomske ocene z namenom opredelitve pogojev za uporabo voda na povodju ali porečju.

[...]“

Uredba z dne 23. julija 2008

- 19 Člen 2(1) uredbe ministra za okolje z dne 23. julija 2008 o merilih in načinih ocene stanja podzemnih voda (Dz. U. št. 143, pozicija 896, v nadaljevanju: uredba z dne 23. julija 2008) določa:

„Razvrstitev po stanju podzemnih voda glede na fizikalno-kemijske elemente temelji na naslednjih petih kakovostnih razredih:

[...]

- 2) Razred II – vode dobre kakovosti, v katerih:
- so vrednosti določenih fizikalno-kemijskih elementov visoke zaradi naravnih procesov, ki potekajo v podzemnih vodah;
 - vrednosti fizikalno-kemijskih elementov ne kažejo na vpliv človeške dejavnosti ali ga kažejo malo.

[...]“

20 Člen 8, od (2) do (4), te uredbe določa:

„2. Ocene količinskega stanja podzemnih voda se opravijo na podlagi enotnih teles dane podzemne vode.

[...]

3. Ocena količinskega stanja podzemnih voda se opravi z določitvijo količine zalog virov enotnih teles podzemne vode in z razlago rezultatov spremljanja stanja, ki se nanaša na ustrezno stanje podzemnih voda.

[...]

4. Količina zalog virov podzemne vode se določi s primerjavo povprečja dejanskega odvzema v več letih z odvzemom podzemne vode, izraženem v m³/dan, s količino zalog podzemne vode, ki je na razpolago za uporabo, izraženo v m³/dan, ki so določene na podlagi razpoložljivih virov, določenih za uravnoteženo območje, vključno z danim enotnim telesom podzemne vode; kadar dano telo podzemne vode ni v celoti pokrito z območjem merjenja, za katero so bili določeni razpoložljivi viri, se primerjava lahko opravi na podlagi izračuna načrtovanega izkoriščanja virov podzemne vode, dokler razpoložljivi viri za to vodno telo niso določeni.“

Uredba z dne 20. avgusta 2008

21 Uredba ministra za okolje z dne 20. avgusta 2008 o načinih razvrstitve po stanju enotnih teles podzemne vode (Dz. U. št. 162, pozicija 1008, v nadaljevanju: uredba z dne 20. avgusta 2008) v delu B, točka XIV, svoje Priloge 6 določa:

„Razvrstitev po ekološkem stanju teles površinske vode in razlaga rezultatov analize kazalcev kakovosti vode glede na fizikalno-kemijske, biološke in hidromorfološke elemente

[...]

B. Razlaga rezultatov analize kazalcev kakovosti vode glede na fizikalno-kemijske, biološke in hidromorfološke elemente

[...]

XIV. Dokler niso vzpostavljeni načini za oceno ekološkega stanja na podlagi hidromorfoloških elementov, je razvrstitev po ekološkem stanju mogoče opraviti brez upoštevanja teh elementov. V tem primeru se opusti ukrep 4 in telo površinske vode, ki izpolnjuje zadevno merilo za ukrep 3, točka 1, spada v razred 1 ekološkega stanja.“

22 Del B, točka XV, Priloge 7 k Uredbi z dne 20. avgusta 2008 določa:

„Razvrstitev po ekološkem stanju umetnih in močno preoblikovanih teles površinske vode in razlaga rezultatov analize kazalcev kakovosti vode glede na fizikalno-kemijske, biološke in hidromorfološke elemente

[...]

B. Razlaga rezultatov analize kazalcev kakovosti vode glede na fizikalno-kemijske, biološke in hidromorfološke elemente

[...]

XV. Dokler niso vzpostavljeni načini za oceno ekološkega stanja na podlagi hidromorfoloških elementov, je mogoče razvrstitev po ekološkem stanju opraviti brez upoštevanja teh elementov. V tem primeru se ukrep 2 opusti.“

Uredba z dne 13. maja 2009

23 Člen 5(2), točka 3, Uredbe ministra za okolje z dne 13. maja 2009 o načinih upravljanja spremljanja stanja enotnih teles površinske in podzemne vode (Dz. U. št. 81, pozicija 685, v nadaljevanju: uredba z dne 13. maja 2009) določa:

„Obratovalno spremljanje teles površinske vode se opravi za:

[...]

3) določitev stanja površinskih voda na območjih, ki se nahajajo na seznamih iz člena 113(4) zakona o vodi [...]

[...]“

24 Priloga 1 k uredbi z dne 13. maja 2009 določa:

„[...]

2. Merila za izbor teles površinske vode, ki so predmet obratovalnega spremljanja:

[...]

6) uvrstitev telesa površinske vode med vode, ki pomenijo habitat za ribe, rake in mehkužce, ali razmerje vzajemne odvisnosti med vodnim telesom in zavarovanimi območji iz člena 113(4) zakona o vodi [...]

[...]“

25 Pod naslovom „Pripombe v preglednici 2“, ki se nahaja v uredbi z dne 13. maja 2009, je določeno:

„[...]

2) Obseg in pogostnost analiz v zvezi z različnimi elementi razvrstitve, opravljenih na točkah merjenja ciljnega spremljanja stanja, ki se ne nahajajo v telesih površinske vode, ki so namenjena rekreaciji, vključno s kopalnimi vodami, upoštevata le kazalce in pogostnost, opredeljene

v mednarodnih sporazumih, ki zavezujejo Republiko Poljsko, in v posebnih veljavnih določbah, zlasti tistih, sprejetih na podlagi člena 50(1) in (2) zakona o vodi [...]; če teh ni, ustrezajo merilom, opredeljenim za točke merjenja obratovalnega spremljanja.

[...]

- 4) Kadar se v telesu površinske vode ugotovi ali je ugotovljen vir onesnaževanja, iz katerega bi lahko izhajale posebej škodljive snovi za vodno okolje, zlasti prednostne snovi iz preglednice 1 v skupini kemijskih kazalcev, ki so značilne za prisotnost posebej škodljivih snovi za vodno okolje, ali kadar rezultati diagnostičnega spremljanja stanja kažejo, da je ena od teh snovi prisotna v količinah, ki presegajo meje koncentracije, je treba na točki merjenja operativnega nadzora, ki se nahaja na tem vodnem telesu, opraviti analizo z vključitvijo snovi, katerih prisotnost v vodi je bila ugotovljena ali je verjetna. V takem primeru se operativni nadzor glede zadevnega vodnega telesa opravi letno za te snovi na vsaki točki merjenja. Pogostost preverjanja bioloških parametrov ostane nespremenjena. Pogostost določanja, v posameznem vodnem telesu, vsake od snovi, ki se nahajajo v tabeli 1, v skupini prednostnih snovi na področju vodne politike in politike kazalnikov drugih onesnaževal [...] je mogoče zmanjšati, če rezultati, pridobljeni ob prvem letnem ciklu, ki dopolnjuje šestletni cikel načrtovanja, potrjujejo, da koncentracija take snovi ne presega dopustnih mejnih vrednosti. Analize prisotnosti posebej nevarne snovi na točki merjenja obratovalnega spremljanja ni mogoče opraviti, če vsi rezultati, pridobljeni na tej točki v prejšnjih letih obratovalnega spremljanja kažejo, da ta snov ni bila prisotna v vodi ali da ukrepi za izboljšanje stanja vode niso bili izvršeni.“

Uredba z dne 18. junija 2009

- 26 Člen 3(1) uredbe Sveta ministrov z dne 18. junija 2009 o natančnem obsegu sestave načrtov upravljanja povodja (Dz. U. št. 106, pozicija 882, v nadaljevanju: uredba z dne 18. junija 2009) določa:

„Podrobni okvir informacij, potrebnih za sestavo načrtov upravljanja povodij, zajema:

[...]

- 2) sezname vodnih teles, sestavljene na podlagi člena 113(2), točka 1, zakona o vodi [...]

[...]

- 7) informacije o zalogah celinskih površinskih in podzemnih voda s predhodno oceno, opravljeno ob upoštevanju njihove uporabe za oskrbo prebivalstva s pitno vodo;

[...]

- 9) rezultate študije vpliva sprememb ravni teles podzemne vode;

[...]“.

- 27 Člen 3(1), točka 11, uredbe z dne 18. junija 2009 določa, da posebne informacije, ki se zahtevajo za pripravo načrta upravljanja povodij, vsebujejo povzetek ukrepov, ki so vsebovani v nacionalnem programu, ki se nanaša na vodo in okolje, ki je trenutno določen v členu 113b zakona o vodi.

28 Člen 5 te uredbe določa:

„Pri opredelitvi okoljskih ciljev za vodna telesa in zavarovana območja morajo biti izpolnjene naslednje zahteve:

[...]

3) upravičeni razlogi za podaljšanje roka za uresničitev okoljskih ciljev v povezavi s telesi površinske in podzemne vode za naslednje cikle načrtovanja, ob upoštevanju ekonomskih, socialnih in naravnih vidikov;

[...]“

Uredba z dne 15. novembra 2011

29 V skladu s členom 4(1) uredbe ministra za okolje z dne 15. novembra 2011 o načinih upravljanja spremljanja stanja enotnih teles površinske in podzemne vode (Dz. U. št. 258, pozicija 1550, v nadaljevanju: uredba z dne 15. novembra 2011) je eden od načinov spremljanja stanja enotnih teles površinske vode spremljanje stanja zavarovanih območij.

30 Člen 5(4) uredbe z dne 15. novembra 2011 določa:

„Spremljanje stanja zavarovanih območij se vzpostavi, da se:

1) določi stanje enotnih teles površinske vode, prisotnih na zavarovanih območjih;

2) določijo stopnje spoštovanja dodatnih zahtev, vzpostavljenih za ta območja v ločenih določbah;

[...]

4) oceni sprememba stanja enotnih teles površinske vode na zavarovanih območjih [...];

[...]“

31 V skladu z delom 1, točka 7, Priloge 1 k navedeni uredbi je eno od meril za izbor enotnih teles površinske vode, ki jih je treba spremljati v okviru diagnostičnega spremljanja stanja, odvisno od obstoja enotnih vodnih teles na zavarovanih območjih, namenjenih zaščiti habitatov ali vrst, za katere je ohranitev ali izboljšanje stanja voda pomemben dejavnik njihove zaščite, kot je določeno v členu 113(4), točka 6, zakona o vodi.

32 V skladu z delom 2, točka 9, Priloge 1 k Uredbi z dne 15. novembra 2011 se eno od meril za izbor za nadzor v okviru obratovalnega nadzora nanaša na opredelitev – na podlagi presoje pomembnih vplivov človekovega delovanja na stanje površinske vode in diagnostičnega spremljanja – enotnih teles površinske vode, ki obstajajo na zavarovanih območjih iz člena 113(4), točka 6, zakona o vodi in za katere obstaja nevarnost, da ne bodo ustrezala njihovim okoljskim ciljem.

33 V skladu z delom V, točka 25, Priloge 2 k navedeni uredbi nadzor zavarovanih območij poteka, dokler območja niso v skladu z zahtevami, določenimi v posebnih določbah, na podlagi katerih so vzpostavljene, in ne ustrezajo okoljskim ciljem iz členov 38d(1) in (2) in 38f zakona o vodi.

34 Priloga 3 k isti uredbi opredeljuje obseg in pogostost študij, opravljenih za drugačne parametre razvrstitve ekološkega in kemijskega stanja enotnih teles površinske vode, ter obseg študij glede različnih parametrov razvrstitve ekološkega potenciala in kemijskega stanja umetnih in močno

spremenjenih enotnih teles površinske vode, katere vodna telesa spadajo na zavarovana območja. Tabela št. 1 navedene priloge 3 določa seznam kazalcev in parametrov študij diagnostičnega spremljanja stanja, ki je sestavljen iz:

- a) 22 kazalcev študij bioloških elementov: fitoplankton (številčnost ali količina, taksonomska sestava, pogostnost cvetenja in intenziteta, biomasa, klorofil'a'), fitobentos (številnost ali količina, taksonomska sestava), bentoški veliki nevretenčarji (številnost, taksonomska sestava, prisotnost občutljivih taksonov, raznovrstnost), mikroskopske alge in kritosemenke (količina, taksonomska sestava, raznovrstnost, prisotnost občutljivih taksonov), makrofiti (številnost ali količina, taksonomska sestava), ribe (številnost ali količina, taksonomska sestava, življenjski cikel ali starostna struktura, prisotnost občutljivih taksonov);
- b) treh kazalcev študij hidromorfoloških elementov, kot so vodni režim (plimovanje), kontinuiteta potokov, rek, tokov, rek ali kanalov in morfološki pogoji;
- c) 52 kazalcev študij fizikalno-kemijskih elementov: značilni kazalci fizičnega stanja, vključno s termični pogoji (temperatura vode, barva, transparentnost, celotne neraztopljene trdne snovi), kisikove razmere (raztopljen kisik, petdnevna biokemijska potreba po kisiku v (DB05), kemijska potreba snovi po kisiku (KPK) – Mn (število permanganata), celotni organski ogljik, odstotek koncentracije kisika v vodi, kemijska potreba po kisiku DCO-Cr), slanost (slanost, prevodnost pri 20° C, raztopljene snovi, sulfati, kloridi, kalcij, magnezij, skupna trdota), zakisanost (pH), skupno bazično število, koncentracija hranil (amonij, dušik (Kjeldahl), nitratni dušik, dušikov nitrit, skupni dušik, fosfati PO₄, skupni fosfor, silicij) in posebna sintetična in nesintetična onesnaževala (formaldehid, arzen, barij, bor, šestvalentni krom, skupni krom (seštevek Cr3 in Cr6), cink, baker, hlapljivi fenoli – fenolno število, mineralna olja – število mineralnih olj, aluminij, sproščeni cianidi, povezani cianidi, molibden, selen, srebro, talij, titan, vanadij, antimon, fluoridi, berilij, kobalt in kositer),
- d) 33 prednostnih snovi na področju vodne politike, kot so alaklor, antracen, atracin, benzen, bromirani difenileter (difenileter, pentabromodifenil eter; oštevilčene sorodne snovi 28, 47, 99, 100, 153 in 154), kadmij in njegove zmesi, alkani C10-13, kloro, klorfenvinifos, klorpirifos (klorpirifos-etil), 1,2-dikloretran (EDC), diklormetan, di(2-etilheksil) ftalat (DEHP), diuron, endosulfan, fluoranten, heksaklorbenzen (HCB), heksaklorobutadien (HCBD), heksaklorcikloheksan (HCH), izoproturon, svinec in njegove zmesi, živo srebro in njegove zmesi, naftalen, nikelj in njegove zmesi, nonilfenol (p-nonilfenol), oktilfenol 4-(1,1',3,3'-tetrametilbutil)-fenol, pentaklorobenzen, pentaklorofenol (PCP), policiklični aromatski ogljikovodiki (HAP), benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(g,h,i)perilen, indeno(1,2,3-cd)piren, simazin, tributilkositrove spojine (tributilkositrov kation), triklorobenzen (TCB), triklorometan (kloroform), trifluralin; in
- e) 8 drugih onesnaževal (tetraklorometan, aldrin, dieldrin, endrin, izodrin, DDT – para-para izomer, celotni DDT, trikloretilen (TRI), tetrakloretilen (PER).“

Predhodni postopek

- 35 Komisija je 27. junija 2008 Republiki Poljski poslala uradni opomin, v katerem je navedla pomanjkljivosti v nacionalnih ukrepih za prenos Direktive 2000/60, ki so ji bili priglašeni, in trdila, da ta država članica ni izpolnila obveznosti, ki izhajajo iz členov od 2 do 11, 13, 14 in 24 ter prilog od II do V, VII in VIII k tej direktivi.
- 36 Republika Poljska je na ta uradni opomin odgovorila v dopisu z dne 22. avgusta 2008.

- 37 Republika Poljska je 7. maja 2009 Komisiji kot ukrep za prenos Direktive 2000/60 sporočila uredbo z dne 23. julija 2008.
- 38 Republika Poljska je 10. julija istega leta Komisiji sporočila uredbo z dne 18. junija 2009.
- 39 Republika Poljska je 6. oktobra 2009 Komisiji sporočila tri druge uredbe, in sicer uredbe z dne 20. avgusta 2008, 13. maja 2009 in 22. julija 2009.
- 40 Komisija je 28. junija 2010 Republiki Poljski poslala obrazloženo mnenje, s katerim je to pozvala, naj sprejme potrebne ukrepe za uskladitev s tem mnenjem v dveh mesecih od njegovega prejema. Ta rok se je iztekel 28. avgusta 2010.
- 41 Komisija je v tem obrazloženem mnenju navedla, da ni bil zagotovljen popoln in ustrezen prenos določb Direktive 2000/60, naštetih v uradnem opominu, v poljsko pravo.
- 42 Republika Poljska je na to obrazloženo mnenje odgovorila v dopisu z dne 24. avgusta 2010.
- 43 Prenos Direktive 2000/60 je bil 28. septembra 2010 predmet razprave med službami Komisije in poljskimi organi. Delovni sestanki o tem so potekali 12. oktobra 2010 in 22. marca 2011.
- 44 Republika Poljska je 23. februarja 2011, to je po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, Komisiji sporočila zakon z dne 5. januarja 2011 o spremembi zakona o vodi in nekaterih drugih zakonov (Dz. U. št. 32, pozicija 159, v nadaljevanju: zakon z dne 5. januarja 2011), ki je začel veljati 18. marca 2011.
- 45 Republika Poljska je 30. novembra in 7. decembra 2011 poleg tega Komisiji kot ukrep za prenos Direktive 2000/60 sporočila te uredbe:
- uredba ministra za okolje z dne 9. novembra 2011 o razvrstitvi po ekološkem stanju, ekološkem potencialu in kemijskem stanju enotnih teles površinske in podzemne vode (Dz. U. št. 258, pozicija 1549);
 - uredba ministra za okolje z dne 9. novembra 2011 o načinih razvrstitve po stanju enotnih teles površinske vode in o okoljskih pravilih kakovosti prednostnih snovi (Dz. U. št. 257, pozicija 1545, v nadaljevanju: uredba z dne 9. novembra 2011 o načinih razvrstitve po stanju enotnih teles površinske vode);
 - uredba z dne 15. novembra 2011.
- 46 Čeprav so bile te uredbe in zakon z dne 5. januarja 2011 sprejeti po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, to je 28. avgusta 2010, jih je Komisija upoštevala pod pogojem, da bodo nove določbe odpravile predhodno ugotovljene pomanjkljivosti.
- 47 Republika Poljska je 29. marca 2013 Komisiji sporočila uredbo sveta ministrov za okolje z dne 29. marca 2013 o natančnem obsegu sestave načrtov upravljanja povodij (Dz. U. pozicija 578, v nadaljevanju: uredba z dne 29. marca 2013), ki je začela veljati 20. maja 2013. Komisija je upoštevala to uredbo v delu, v katerem je odpravila predhodno ugotovljene pomanjkljivosti.
- 48 Komisija je glede na odgovore in sporočene zakonske akte, ob opustitvi dela očitkov, menila, da položaj glede prenosa Direktive 2000/60 ostaja nezadovoljiv, zato je vložila to tožbo.

- 49 Sodno tajništvo Sodišča je 20. novembra 2014 na stranki naslovilo vabilo na obravnavo z dne 15. januarja 2015, v katerem je Komisijo med drugim pozvalo, naj najpozneje do 8. decembra v jeziku postopka in v francoščini predloži celotno besedilo upoštevnih nacionalnih določb, ki naj bi dokazovale nepravilen in nepopoln prenos določb Direktive 2000/60, ki so veljale na dan izteka roka, določenega v obrazloženem mnenju.
- 50 Komisija je z dopisom z dne 3. decembra 2014 poslala zahtevane dokumente in je poleg tega Sodišče obvestila, da v vlogi za začetek postopka v tej zadevi ni naveden obstoj dodatnega obrazloženega mnenja, ki ga je Republiki Poljski poslala 28. februarja 2012 (v nadaljevanju: dodatno obrazloženo mnenje). V dodatnem obrazloženem mnenju je bila Republika Poljska pozvana, naj v enem mesecu od njegovega prejema, ki je bilo prav tako 28. februarja 2012, sprejme ukrepe, ki so potrebni za izpolnitev svojih obveznosti.
- 51 Komisija je v dodatnem obrazloženem mnenju, potem ko je sprejela stališče o uredbi z dne 15. novembra 2011, poleg očitkov, ki jih je navedla v obrazloženem mnenju z dne 28. junija 2010, ugotovila nepravilen prenos člena 8(1), prva alineja, (i), in (2) Direktive 2000/60 ter točk 1.1 in 1.3 Priloge V k tej direktivi.
- 52 Na podlagi pojasnil, ki jih je Republika Poljska v odgovor na dodatno obrazloženo mnenje podala 28. marca 2012, pa se je Komisija odločila, da pred Sodiščem ne bo vztrajala na očitku iz navedenega mnenja.

Tožba

Rok, določen v dodatnem obrazloženem mnenju

- 53 Navesti je treba, da je Republika Poljska na obravnavi trdila, da je Sodišče v tej zadevi dolžno preučiti obstoj zatrjevane neizpolnitve na dan izteka roka, določenega v dodatnem obrazloženem mnenju, to je 28. marca 2012, in ne na dan izteka roka, določenega v izvornem obrazloženem mnenju; to naj bi veljalo glede vseh očitkov in ne le glede očitka iz dodatnega obrazloženega mnenja.
- 54 Komisija trdi, da se je na podlagi pojasnil Republike Poljske v odgovoru na dodatno obrazloženo mnenje odločila, da pri Sodišču ne bo vztrajala pri ločenem očitku iz navedenega mnenja in da zato tega ni v vlogi za začetek postopka.
- 55 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Komisija na Republiko Poljsko res naslovila dodatno obrazloženo mnenje, v katerem je določila datum, ki je drugačen od tistega, ki je določen v obrazloženem mnenju z dne 28. junija 2010, da bi se ta država članica uskladila z obveznostmi, ki izhajajo iz Direktive 2000/60.
- 56 Iz besedila dodatnega obrazloženega mnenja pa je razvidno, da se je to nanašalo na en sam natančno opisan očitek, ločen od očitkov iz obrazloženega mnenja z dne 28. junija 2010, in da je bil rok, ki ga je Komisija določila v dodatnem obrazloženem mnenju, neločljivo in izključno povezan s tem očitkom, ne da bi bil ogrožen rok, določen v obrazloženem mnenju z dne 28. junija 2010.
- 57 Iz tega sledi, da je treba, ker v tej zadevi očitek iz dodatnega obrazloženega mnenja ni predmet te tožbe, obstoj neizpolnitve obveznosti presoditi glede na položaj države članice, kot je obstajal ob izteku roka, določenega v izvornem obrazloženem mnenju, to je 28. avgusta 2010.

Prvi očitek: nepopoln in nepravilen prenos opredelitev iz člena 2, točke 19, 20, 26 in 27 Direktive 2000/60

Trditve strank

- 58 Komisija s prvim očitkom trdi, da nekatere opredelitve iz člena 2 Direktive 2000/60 niso bile prenesene v nacionalno pravo. V zvezi s tem meni, da bi bilo treba v nacionalnih aktih, s katerimi se prenaša ta direktiva, dobesedno povzeti opredelitve iz njenega člena 2, točke 19, 20, 26 in 27, da bi se zagotovila pravilna uporaba navedene direktive v zadevni državi članici.
- 59 Glede opredelitev izrazov „stanje podzemne vode“, „dobro stanje podzemne vode“ in „količinsko stanje“ iz člena 2, točke 19, 20 in 26, Direktive 2000/60 Komisija opozarja, da Republika Poljska v predhodnem postopku ni ugovarjala očitku o neobstoju ločenega prenosa teh opredelitev in da je trdila, da „je naredila vse, kar je v njeni moči, da bi odpravila te pomanjkljivosti z navedbo ustreznih opredelitev v besedilih zakona ali njihovih izvedbenih določbah“.
- 60 Komisija zlasti glede opredelitve izraza „stanje podzemne vode“ trdi, da čeprav je res, da je uredba z dne 23. julija 2008 uvedla opredelitev izrazov „dobro kemijsko stanje podzemne vode“ in „dobro količinsko stanje“, še vedno ni opredelitve izraza „stanje podzemne vode“, ki je nepogrešljiv za pravilen prenos in uporabo določb člena 8 Direktive 2000/60 v povezavi s točko 2.5 Priloge V k tej direktivi. Prenos te opredelitve naj bi bil zlasti pomemben glede na zahtevo, da je stanje podzemne vode določeno z najslabšo vrednostjo njenega količinskega in kemijskega stanja.
- 61 Glede opredelitve izraza „dobro stanje podzemne vode“ Komisija meni, da člen 2(1) uredbe z dne 23. julija 2008 ni pravilno prenesel navedene opredelitve, ker določa, da v razred II spadajo vode, v katerih, prvič, so vrednosti nekaterih fizikalno-kemijskih elementov visoke zaradi naravnih procesov, ki potekajo v podzemnih vodah, in, drugič, vrednosti fizikalno-kemijskih elementov ne kažejo vpliva človekove dejavnosti ali ga kažejo malo.
- 62 Po mnenju Komisije pa člen 2, točka 20, Direktive 2000/60 veliko jasneje določa, da je „dobro stanje podzemne vode“ stanje telesa podzemne vode, ko sta njegovo količinsko stanje in njegovo kemijsko stanje vsaj „dobra“. Zato naj opredelitev iz uredbe z dne 23. julija 2008, ki se nanaša le na fizikalno-kemijske elemente vode in ne na njihovo količinsko stanje, ne bi ustrezala širšemu obsegu opredelitve, ki se nahaja v navedeni direktivi.
- 63 Opredelitev „dobro stanje podzemne vode“ naj bi bila pomembna za zagotovitev pravilnega prenosa in uporabe obveznosti iz člena 4(1)(b)(ii) Direktive 2000/60, ki določa, da morajo države članice doseči dobro stanje teles podzemne vode. Komisija meni, da je prenos navedene opredelitve pomemben tudi za uporabo odstopanj od te obveznosti, to pomeni odstopanje, ki omogoča, da se dosežejo manj strogi okoljski cilji, določeno v členu 4(5) Direktive 2000/60, ali odstopanje, ki omogoča uvedbo novih preoblikovanj ali sprememb ravni teles podzemne vode, pri čemer je to določeno v členu 4(7) navedene direktive. Ob neobstoju opredelitve izraza „dobro stanje podzemne vode“ naj ne bi bilo mogoče brez tveganja neuresničitve okoljskih ciljev uvesti odstopanj od navedene obveznosti.
- 64 Glede opredelitve izraza „količinsko stanje“, ki je v skladu s členom 2, točka 26, Direktive 2000/60 „izraz stopnje vpliva na telo podzemne vode zaradi neposrednega in posrednega odvzemanja“, Komisija navaja nepravilen prenos člena 8 uredbe z dne 23. julija 2008. Ta člen 8(2) naj bi določal, da „se količinsko stanje podzemnih voda ocenjuje na podlagi enotnih teles podzemne vode“, medtem ko naj bi navedeni člen 8(3) določal, da „se ocena količinskega stanja podzemnih voda opravi za določitev pomena zalog virov enotnih teles podzemne vode in razlago rezultatov spremljanj, ki se nanašajo na ustrezno stanje podzemnih voda“.

- 65 Komisija meni, da se navedene določbe poljskega prava ne sklicujejo na neposredna in posredna odzemanja, pa tudi ne na njihov vpliv na telesa podzemne vode. Opredelitev „količinsko stanje“ pa naj bi bila bistvena za zagotovitev pravilnega prenosa in uporabe zahtev iz določb člena 8 v povezavi s Prilogo V k Direktivi 2000/60, tako na področju razvrstitve po količinskem stanju voda kot tudi na področju spremljanja tega stanja v skladu s točkama 2.1. in 2.2 navedene priloge.
- 66 Glede opredelitve izraza „razpoložljiv vir podzemne vode“ iz člena 2, točka 27, Direktive 2000/60 Komisija opozarja, da je Republika Poljska v odgovoru na obrazloženo mnenje potrdila, da naj ta izraz ne bi bil tak kot v poljski zakonodaji. Člen 2(1), točka 13, Uredbe z dne 3. oktobra 2005 naj bi vseboval izraz „razpoložljiv vir vode“, opredeljen kot količina podzemne vode, ki jo je mogoče odvzeti na uravnoveženem območju v določenih okoljskih in hidroloških pogojih, brez posebne navedbe tehničnih ali ekonomskih pogojev na področju odzemanja voda“.
- 67 Vendar je po mnenju Komisije iz analize poljskega pravnega reda jasno razvidno, da v poljskem pravu ni nobenega sestavnega dela opredelitve iz člena 2, točka 27, Direktive 2000/60.
- 68 Poleg tega naj ne bi obstajala nobena povezava med izrazom „razpoložljiv vir podzemne vode“ iz Direktive 2000/60 in izrazom iz uredbe z dne 3. oktobra 2005, in sicer „odvzem vode“. Prvi izraz naj bi namreč ustrezal naravnim procesom brez človekovega vmešavanja. Navedeno vmešavanje, ki označuje odvzem vode, naj bi spadalo pod člen 2, točka 28, te direktive. Komisija trdi, da je treba dodati, da se opredelitev izraza „razpoložljiv vir podzemne vode“ iz člena 2, točka 27, navedene direktive sklicuje na obveznost spremljanja stanja iz točke 2.2.1 njene Priloge V, ki se nanaša tako na naravne procese kot tudi na procese, ki jih sproži človek. Če se med tema kategorijama ne bi razlikovalo, bi obstajala nevarnost, da bi učinki človekovega poseganja ostali neurejeni. Zato bi bilo težko ustrezno določiti ukrepe, ki bi jih bilo treba upoštevati za zagotovitev dobrega stanja voda v skladu s členom 4 Direktive 2000/60.
- 69 Komisija meni, da pa so navedeni izrazi iz Direktive 2000/60 bistveni za pravilen prenos in uporabo določb člena 8 v povezavi s Prilogo V k tej direktivi, med drugim za pravilno razvrstitev po stanju voda, kot je določeno v točki 1.4 Priloge V k navedeni direktivi, ter za pravilno spremljanje količinskega stanja podzemnih voda, kot je določeno v točki 2.2 njene Priloge V.
- 70 Republika Poljska glede prvega očitka najprej opozarja na ustaljeno sodno prakso Sodišča, v skladu s katero prenos direktive v nacionalno pravo ne zahteva nujno formalnega in dobesednega prevzema njenih določb v izrecno in natančno določeno pravno normo, ampak lahko zadošča splošni pravni kontekst, če dejansko zagotavlja polno uporabo direktive na način, ki je dovolj jasen in natančno določen.
- 71 Republika Poljska meni, da Komisija ni podala nobenega razloga, ki bi lahko dokazoval, da so države članice dolžne dobesedno prenesti pojme, opredeljene v členu 2, točke 19, 20, 26 in 27, Direktive 2000/60, in ni pojasnila, kako bi lahko neprenos teh opredelitev ogrozil uresničitev ciljev navedene direktive. Poleg tega, čeprav Komisija opozarja na povezavo med navedenimi opredelitvami in materialnimi določbami Direktive 2000/60, naj ta institucija ne bi nikoli prerekala upoštevnosti prenosa teh materialnih določb.
- 72 Poleg tega Republika Poljska poudarja, da se opredelitve, za katere Komisija trdi, da niso bile prenesene, nahajajo v osnutku spremembe zakona o vodi in nekaterih drugih zakonov.

Presoja Sodišča

- 73 V zvezi s trditvijo Republike Poljske, da država članica ni dolžna dobesedno prenesti opredelitev, določenih v Direktivi 2000/60, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso prenos direktive v nacionalno pravo ne zahteva nujno formalnega in dobesednega prevzema njenih določb v izrecno in

natančno določeno pravno normo, ampak lahko zadošča splošni pravni kontekst, če dejansko zagotavlja polno uporabo direktive na način, ki je dovolj jasen in natančno določen (glej sodbo Komisija/Poljska, C-281/11, EU:C:2013:855, točka 60 in sodna praksa).

- 74 Vendar je treba v tej zadevi ugotoviti, da Republika Poljska ni mogla podrobno navesti dejanskih nacionalnih določb, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da so bile materialne določbe Direktive 2000/60, ki temeljijo na spornih opredelitvah, pravilno prenesene. Tako iz poljske zakonodaje ni razvidno, da je bila dovolj jasno in natančno zagotovljena polna uporaba Direktive 2000/60.
- 75 Ker pa navedene opredelitve služijo za zagotovitev pravilnega prenosa obveznosti, ki jih imajo države članice v skladu z vsebinskimi določbami Direktive 2000/60, je bistveno, da se pravilno upoštevajo v okviru prenosa materialnih določb, ki vsebujejo opredeljene izraze, če država članica ne opravi njihovega ločenega prenosa.
- 76 Glede izraza „stanje podzemne vode“ iz člena 2, točka 19, Direktive 2000/60 je treba namreč ugotoviti, da je uredba z dne 23. julija 2008 uvedla opredelitev izraza „dobro kemijsko stanje podzemne vode“ iz člena 2, točka 25, te direktive in „dobro količinsko stanje“ iz člena 2, točka 28 ter iz točke 2.1.2 Priloge V k navedeni direktivi, ne pa opredelitve izraza „stanje podzemne vode“, ki pa je bistven za pravilen prenos in uporabno določb člena 8 Direktive 2000/60 v povezavi s točko 2.5 Priloge V k tej direktivi, ker se stanje podzemne vode določi s slabšo vrednostjo njenega količinskega in kemijskega stanja.
- 77 Iz nobenega drugega poljskega pravnega akta ni razvidno, da je bila navedena opredelitev prenesena v poljsko pravo, pri čemer Republika Poljska te ugotovitve ni prerekala niti v pisanih niti na obravnavi, na kateri je ta država članica navedla le, da v praksi ni bilo nobenega dvoma glede področja uporabe zadevnih opredelitev in da so bile vse materialne določbe pravilno prenesene.
- 78 V zvezi s tem zadošča opozoriti, da je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je treba določbe direktive prenesti z nesporno zavezujočo močjo ter z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da bi bila zahteva po pravni varnosti izpolnjena (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-281/11, EU:C:2013:855, točka 101 in navedena sodna praksa).
- 79 Zgolj upravne prakse, ki jo lahko uprava spremeni po svoji volji in javnosti ni dovolj znana, ni mogoče obravnavati, kot da pravilno izpolnjuje obveznosti držav članic glede prenosa direktive. Enako razlaga, ki jo dajo nacionalna sodišča, glede določb nacionalnega prava v skladu z določbami direktive, sama po sebi ne more izkazovati jasnosti in natančnosti, ki sta zahtevani za izpolnitev zahteve po pravni varnosti (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-281/11, EU:C:2013:855, točka 105 in navedena sodna praksa).
- 80 Glede opredelitve izraza „dobro stanje podzemne vode“ iz člena 2, točka 20, Direktive 2000/60 je treba ugotoviti, da člen 2(1), uredbe z dne 23. julija 2008 določa, da so v razredu II vode dobre kakovosti opredeljene kot vode, v katerih so, prvič, vrednosti nekaterih fizikalno-kemijskih elementov visoke zaradi naravnih procesov, ki potekajo v podzemnih vodah, in, drugič, vrednosti fizikalno-kemijskih elementov ne kažejo na vpliv človekove dejavnosti ali ga kažejo malo.
- 81 Vendar, prvič, člen 2, točka 20, Direktive 2000/60 izrecno določa, da je dobro stanje podzemne vode stanje telesa podzemne vode, ko sta njegovo količinsko stanje in njegovo kemijsko stanje vsaj „dobri“. Opredelitev iz uredbe z dne 23. julija 2008 pa se nanaša le na fizikalno-kemijske elemente in ne ustreza širšemu obsegu opredelitve, določene v navedeni direktivi.
- 82 Drugič, opredelitev „dobro stanje podzemne vode“ je bistvena za zagotovitev pravilnega prenosa in uporabe obveznosti iz člena 4(1)(b)(ii) Direktive 2000/60, ki določa, da morajo države članice doseči dobro stanje teles podzemne vode. Zato je prenos opredelitve iz člena 2, točka 20, navedene direktive

prav tako bistven za uporabo odstopanj od te obveznosti doseči dobro stanje teles podzemne vode, to pomeni odstopanje, ki omogoča, da se dosežejo manj strogi okoljski cilji, kot je določeno v členu 4(5) Direktive 2000/60, ali odstopanje, ki omogoča uvedbo novih preoblikovanj ali sprememb ravni teles podzemne vode, kot je določeno v členu 4(7) te direktive. Brez opredelitve dobrega stanja podzemne vode ni mogoče uvesti odstopanj v zvezi s tem, ne da bi tvegali neuresničitev okoljskih ciljev.

- 83 Glede izraza „količinsko stanje“, določenega v členu 2, točka 26, Direktive 2000/60, je treba navesti, da člen 8(2) uredbe z dne 23. julija 2008 določa, da „se količinsko stanje podzemnih voda ocenjuje na podlagi enotnih teles podzemne vode“, medtem ko navedeni člen 8(3) določa, da „se ocena količinskega stanja podzemnih voda opravi za določitev pomena zalog virov enotnih teles podzemne vode in razlago rezultatov spremljanja, ki se nanaša na ustrezno stanje podzemnih voda“.
- 84 Vendar s temi nacionalnimi določbami ni pravilno prenesena opredelitev „količinsko stanje“ iz Direktive 2000/60, saj njen člen 2, točka 26, določa, da je količinsko stanje izraz stopnje vpliva na telo podzemne vode zaradi neposrednega in posrednega odvzemanja. Določbe poljskega prava pa se ne sklicujejo na neposredna in posredna odvzemanja niti na njihov vpliv na telesa podzemne vode. Ker pa je opredelitev „količinsko stanje“ bistvena za zagotovitev pravilnega prenosa in uporabe zahtev iz določb člena 8 v povezavi s Prilogo V k Direktivi 2000/60, tako na področju razvrstitve po količinskem stanju voda, določeni v točki 2.1 te priloge, kot tudi na področju spremljanja tega stanja v skladu s točko 2.2. navedene priloge, sledi, da navedena opredelitev ni bila pravilno prenesena v poljsko pravo.
- 85 V zvezi z izrazom „razpoložljiv vir podzemne vode“ iz člena 2, točka 27, Direktive 2000/60, katerega opredelitev je nekoliko zapletena, je treba opozoriti, da Republika Poljska trdi, da je v skladu z ustaljeno prakso in terminologijo poljskega prava v členu 2(1), točka 13, uredbe z dne 3. oktobra 2005 uporabljen enakovreden izraz „razpoložljiv vodni vir“ („zasoby dyspozycyjne wód“). Ta država članica pojasnjuje, da se ta izraz nanaša na količino podzemne vode, ki jo je mogoče odvzeti na uravnoteženem območju v določenih okoljskih in hidroloških pogojih, brez posebne navedbe tehničnih ali ekonomskih pogojev na področju odvzemanja voda.
- 86 Poleg tega Republika Poljska navaja, da je treba opredelitev iz člena 8(4) uredbe z dne 23. julija 2008, ki določa, da se „količina zalog virov podzemne vode določi s primerjavo povprečja dejanskega odvzemanja v več letih z odvzemom podzemne vode, izraženem v m³/dan, s količino zalog podzemne vode, ki je na razpolago za načrtovanje, izraženo v m³/dan, ki so določene na podlagi razpoložljivih virov, določenih za uravnoteženo območje, ki vključuje enotno dano telo podzemne vode“, razlagati v skladu s členom 2(1), točka 13, uredbe z dne 3. oktobra 2005. Nazadnje, upoštevati bi bilo treba člen 38(3) zakona o vodi in člen 97(1) in (2) zakona o varstvu okolja.
- 87 V zvezi s tem je treba navesti, kot je bilo ugotovljeno že v točki 78 te sodbe, da je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je treba določbe direktive prenesti z nesporno zavezujočo močjo ter z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da bi bila izpolnjena zahteva po pravni varnosti (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-281/11, EU:C:2013:855, točka 101 in navedena sodna praksa).
- 88 Poudariti pa je treba, da razlaga nacionalne določbe v zvezi z zaščito voda v skladu s številnimi drugimi določbami, razpršenimi po več različnih zakonih, ki se poleg tega na prvi pogled ne nanašajo na zaščito voda, ne izpolnjuje teh zahtev.
- 89 Poleg tega je iz analize upoštevanih določb poljskega pravnega reda razvidno, da noben sestavni del opredelitve iz člena 2, točka 27, Direktive 2000/60 ne obstaja v poljskem pravu, ker se ta ne sklicuje niti na dolgoročno povprečno letno stopnjo celotne obnove telesa podzemne vode, zmanjšano za dolgoročni letni pretok, niti na zahtevo za doseg ciljev ekološke kakovosti za z njimi povezane površinske vode, določenih v členu 4 navedene direktive, niti na zahtevo, da je treba preprečiti kakršno koli pomembno poslabšanje ekološkega stanja teh voda in kakršno koli pomembno škodo na kopenskih ekosistemih, ki so z njim povezani.

- 90 Nazadnje, kot navaja Komisija, ni nobenega razmerja med izrazoma „razpoložljivi vir podzemne vode“ in „odvzem vode“. Prvi izraz namreč ustreza naravnim procesom, saj se opredelitev, ki je navedena v Direktivi 2000/60, sklicuje na stanje naravnega ravnovesja, in sicer na stopnjo celotne obnove telesa podzemne vode, zmanjšano za stopnjo pretoka, brez poseganja človeka. Navedeno poseganje, ki se razlikuje od odvzema vode, spada pod člen 2, točka 28, te direktive. Dodati je treba, da se opredelitev „razpoložljiv vir podzemne vode“ implicitno sklicuje na obveznost spremljanja stanja iz točke 2.2.1 Priloge V k tej direktivi, ki se nanaša tako na naravne procese kot tudi na procese, ki jih sproži človek. Če se med tema kategorijama ne bi razlikovalo, bi obstajala nevarnost, da bi bili učinki človekovega poseganja neurejeni. Zato bi bilo težko ustrezno določiti ukrepe, ki bi jih bilo treba upoštevati za zagotovitev dobrega stanja voda v skladu s členom 4 Direktive 2000/60.
- 91 Iz zgoraj navedenega sledi, da se opredelitve iz člena 2, točke 19, 20, 26 in 27, Direktive 2000/60 ne nahajajo v upoštevnih zakonodaji, ki je veljala na dan izteka roka, določenega v obrazloženem mnenju, in da lahko ta neobstoj prenosa ogrozi uresničitev ciljev, ki jim sledi ta direktiva.
- 92 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Komisija v svojih pisanjih pojasnila posledice neprenosa ali nepravilnega prenosa opredelitev iz člena 2, točke 19, 20, 26 in 27, Direktive 2000/60 na pravičen prenos njenih materialnih določb ter zlasti njun vpliv na uresničitev ciljev te direktive.
- 93 Zato v nasprotju s tem, kar trdi Republika Poljska, ni nujno, da Komisija navede očitke glede nepravilnega prenosa vsake od materialnih odločb Direktive 2000/60, ki vsebuje ali se nanaša na sporne opredelitve, poleg očitka glede nepravilnega prenosa navedenih opredelitev, določenih v členu 2 te direktive.
- 94 Nazadnje je treba opozoriti, da glede opredelitev izrazov „stanje podzemne vode“, „dobro stanje podzemne vode“ in „količinsko stanje“ iz člena 2, točke 19, 20 in 26, Direktive 2000/60 Republika Poljska v predhodnem postopku ni ugovarjala temu, da te opredelitve niso bile prenesene, in je trdila, da dela vse, kar je v njeni moči, da bi odpravila te pomanjkljivosti z vključitvijo ustreznih opredelitev v besedila zakonov ali njihove izvedbene določbe.
- 95 V zvezi z zgoraj navedenim je treba prvi očitek glede nepopolnega ali nepravilnega prenosa opredelitev iz člena 2, točke 19, 20, 26 in 27 Direktive 2000/60 šteti za utemeljen.

Drugi očitek: nepravilen prenos člena 8(1) Direktive 2000/60 glede spremljanja stanja zavarovanih območij

Trditve strank

- 96 Komisija opozarja, da člen 8(1) Direktive 2000/60 državam članicam nalaga, naj spremljajo stanje površinskih in podzemnih voda ter zavarovanih območij z uvedbo in uporabo programov za spremljanje.
- 97 Glede zavarovanih območij naj bi tretja alineja te določbe določala, da se programi za spremljanje dopolnijo s tistimi zahtevami iz zakonodaje Unije, na podlagi katerih je bilo ustanovljeno zavarovano območje. Komisija navaja, da čeprav se taki elementi nahajajo v upoštevnih poljskih določbah glede vode, ki se uporablja za kopanje ali odvzem vode, namenjene za prehrano, ugotavlja neobstoj ustreznih zahtev, ki ustrezajo posebnostim območij, ustanovljenih v skladu z direktivama Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7) in 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL 2010, L 20, str. 7), to je območij, imenovanih „Natura 2000“. Poleg tega naj dodatne zahteve za spremljanja stanja glede zavarovanih območij, določene v točki 1.3.5 Priloge V k Direktivi 2000/60, ne bi bile ustrezno prenesene v poljski pravni red.

- 98 Komisija navaja, da je Republika Poljska v odgovoru na obrazloženo mnenje priznala, da člen 8(1) Direktive 2000/60 ni bil pravilno prenesen, in je navedla, da bo s spremembo uredbe z dne 13. maja 2009 zagotovila pravilen prenos te določbe.
- 99 Analiza določb poljskih predpisov, ki uvajajo programe spremljanja stanja zavarovanih območij Natura 2000, naj bi pokazala, da čeprav obratovalno spremljanje stanja predvideva spremljanje stanja nekaterih kemijskih snovi, kot sta na primer železo ali baker, na podlagi spremljanja teh snovi ni mogoče ugotoviti vpliva na spremljanje stanja vode na teh zavarovanih območjih. Poljska zakonodaja naj ne bi določila dejavnikov, ki bi omogočali določitev statusa ohranjanja vrst in habitatov v povezavi z vodo. Ni mogoče ugotoviti, da poljske določbe – glede območij, določenih v skladu z direktivama 92/43 in 2009/147 –pravilno prenašajo zahtevo za dopolnitev programov spremljanja stanja s posebnostmi, določenimi v zakonodaji Unije, na podlagi katere so bila navedena območja ustanovljena.
- 100 Komisija poudarja dejstvo, da morajo navedeni programi spremljanja stanja voda, določeni v členu 8 Direktive 2000/60, omogočiti zbiranje podatkov, da bi se doseglo dobro stanje voda na zavarovanih območjih, ob upoštevanju zahtev, ki izhajajo iz zakonodaje, na podlagi katere so bila ustanovljena navedena območja. Program spremljanja stanja iz člena 8(1), tretja alineja, Direktive 2000/60 bi moral torej zagotoviti spremljanje stanja elementov stanja voda, ki so strukturni in funkcionalni kazalci ali ki vplivajo na oceno možnosti varstva vrst in naravnih okolij, za zavarovanje katerih so bila ta območja ustanovljena.
- 101 Republika Poljska v bistvu trdi, da je bil člen 8(1), tretja alineja, Direktive 2000/60 prenesen z nacionalnim spremljanjem stanja okolja, določenega med drugim v členu 25(2) zakona o varstvu okolja in v členu 112 zakona o zaščiti narave, to je spremljanjem stanja na območjih Natura 2000 v okviru načrtov za naloge varovanja, in člena 5(4), točka 2, uredbe z dne 15. novembra 2011.
- 102 Obseg spremljanja stanja, opredeljen v okviru načrtov dejavnosti zaščite in načrtov za naloge varovanja, naj bi se nanašal na habitate in vrste, ki se nahajajo na teh območjih in so zaščiteni na podlagi mreže Natura 2000, in predvsem na habitate ali vrste, za katere je bilo ustanovljeno območje Natura 2000. To spremljanje stanja pa naj bi temeljilo na širših določbah, kot jih vsebujeta direktivi 92/43 in 2009/147. V zvezi s tem so se, poleg obveznosti, ki izhajajo iz Direktive 2000/60, upoštevale tudi vse druge obveznosti Republike Poljske, ki izhajajo iz konvencij, ratificiranih na področju varstva narave.
- 103 V skladu s členom 5(4), točka 2, uredbe z dne 15. novembra 2011 naj bi bilo spremljanje stanja zavarovanih območij vzpostavljeno z namenom ugotoviti raven skladnosti z dodatnimi zahtevami, določenimi z drugimi določbami za ta območja. Te druge določbe naj bi vključevale zlasti določbe zakona o varstvu narave, v skladu s katerimi so bila ustanovljena zavarovana območja. Spremljanje stanja voda bi moralo torej upoštevati rezultate spremljanja, opravljenega na podlagi člena 112 zakona o varstvu narave in načrtov dejavnosti varstva ali načrtov za naloge varovanja.
- 104 Na podlagi spremljanja stanja enotnih teles površinske in podzemne vode bi bilo torej treba upoštevati druge zahteve, določene za območja Natura 2000, ki so odvisna od vode. Nasprotno, raven skladnosti z zahtevami glede območij Natura 2000 naj bi bila opredeljena v okviru spremljanja, opravljenega na podlagi člena 112 zakona o varstvu narave in na podlagi načrtov dejavnosti varstva. Republika Poljska zato meni, da je poljsko pravo izpolnilo zahteve na področju programov spremljanja stanja, določenih v členu 8(1) Direktive 2000/60.

Presoja Sodišča

- 105 Ugotoviti je treba, da je treba pri prenosu člena 8(1), tretja alineja, Direktive 2000/60 v nacionalno pravo upoštevati zahtevo, da morajo biti programi spremljanja stanja voda na zavarovanih območjih dopolnjeni z zahtevami, določenimi v zakonodaji Unije, na podlagi katere so bila zavarovana območja ustanovljena.
- 106 Vendar člen 25(2) zakona o varstvu okolja, ki ga Republika Poljska šteje za določbo, s katero je opravljen prenos, ne opredeljuje izraza „spremljanje stanja okolja“. Člen 112 zakona o varstvu narave nasprotno določa, da spremljanje stanja narave temelji na opazovanju in ocenjevanju dejanskega stanja sestavnih delov biološke in krajinske raznovrstnosti, ob upoštevanju zlasti naravnih habitatov in vrst prednostnega pomena. Ta zadnja vrsta spremljanja stanja se torej nanaša prej na opazovanje sprememb naravnih elementov kot na splošno spremljanje stanja okolja, ki se opravi na podlagi člena 25 zakona o varstvu okolja. Na podlagi teh dveh določb torej ni mogoče ugotoviti, da so pristojni nacionalni organi dolžni uporabiti rezultate, pridobljene v okviru tega spremljanja, za spremljanje in popis stanja zadevnih voda v skladu z določbami člena 8 v povezavi s Prilogo V k Direktivi 2000/60.
- 107 Druge določbe, ki jih navaja Republika Poljska, tudi ne izpolnjujejo zahteve, ki izhaja iz prenosa člena 8(1), tretja alineja, Direktive 2000/60 in določa uporabo rezultatov spremljanja stanja, ki se opravi na različnih območjih Natura 2000 v okviru spremljanja stanja, določenega na podlagi te direktive, in pri razvrstitvi po stanju voda, saj določajo le spremljanje, ne da bi nalagale obveznost uporabe pridobljenih podatkov.
- 108 Poleg tega je treba navesti, da se je prvi rok, določen za ustanovitev posebnih območij varstva, za katera se zahteva priprava načrtov varstva, v skladu z Direktivo 92/43, iztekel leta 2013. Zato, če bi bilo treba spremljanje stanja, ki se bo opravilo v okviru načrtov nalog varovanja in načrtov za zaščito, šteti za obliko prenosa člena 8(1), tretja alineja, Direktive 2000/60, bi bil tak prenos odvisen od sestave navedenih načrtov.
- 109 Zgolj dejstvo morebitnega razpolaganja s podatki, ki se nanašajo na habitate in vrste ali celo stanje voda, kot navaja Republika Poljska, pa ne zagotavlja, da bodo programi spremljanja, sestavljeni v skladu z določbami, s katerimi je prenesena Direktiva 2000/60, dopolnjeni z zahtevami iz zakonodaje Unije.
- 110 Nazadnje, ni sporno, da tudi ob predpostavki, da bi bilo treba upoštevati člen 5(4), točka 2, uredbe z dne 15. novembra 2011, sprejet na podlagi člena 155b zakona o vodi po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, ki zahteva, da se vzpostavi spremljanje stanja zavarovanih območij, da bi se določile stopnje glede na dodatne zahteve, določene v ločenih določbah, ki se nanašajo na ta območja, člen 8(1), tretja alineja, Direktive 2000/60 ni bil pravilno prenesen v poljsko pravo, ker navedena določba nacionalnega prava ne zahteva, da se spremljanje stanja zavarovanih območij vzpostavi tako, da se dopolni obseg elementov spremljanja stanja s tem, da se dodajo elementi iz zakonodaje Unije, na podlagi katere so ustanovljena območja Natura 2000, temveč določa le cilj tega spremljanja, in sicer oceno stopnje glede na zahteve, določene v ločenih določbah.
- 111 Zato je treba drugi očitok glede nepravilnega prenosa člena 8(1) Direktive 2000/60, ki se nanaša na spremljanje stanja na zavarovanih območjih, šteti za utemeljen.

Tretji očitek: nepravilen prenos člena 9(2) Direktive 2000/60

Trditve strank

- 112 Komisija meni, da člen 9(2) Direktive 2000/60, ki določa, da morajo države članice v načrtih upravljanja povodij poročati o načrtovanih ukrepih za izvajanje načela povračila stroškov storitev za rabo vode, ki bodo prispevali k doseganju okoljskih ciljev navedene direktive, in o prispevku različnih rab vode k povračilu stroškov storitev za rabo vode, ni bil prenesen v poljsko pravo.
- 113 Komisija v zvezi s tem navaja, da o tem ne obstajajo ustrezne nacionalne določbe in da člen 113a(2) zakona o vodi določa le, da je namen osnovnih ukrepov izpolnjevanje minimalnih pogojev in da se nanašajo na dejavnosti, katerih cilj je izvajanje načela povračila stroškov storitev za vodo. Komisija meni, da je treba v tem okviru upoštevati tudi ekonomsko analizo, opravljeno v skladu s Prilogo III k Direktivi 2000/60.
- 114 Republika Poljska naj bi v odgovoru na obrazloženo mnenje trdila, da je bil prenos člena 9(2) Direktive 2000/60 opravljen s členoma 113a(2), točka 2 in 114(1), točka 6, zakona o vodi in da naj bi bile te določbe dopolnjene s členom 113b(2), točka 2, navedenega zakona, kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 5. januarja 2011 (v nadaljevanju: spremenjeni zakon o vodi), ki je tako nadomestil člen 113a(2), točka 2, zakona o vodi.
- 115 Do te spremembe naj bi prišlo 5. januarja 2011, torej po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, in Komisija jo je upoštevala. Vendar ta institucija meni, da navedena sprememba ni odpravila očitane neizpolnitve obveznosti.
- 116 Poleg tega Komisija meni, da je člen 114(1), točka 6, zakona o vodi, glede na to, da določa le, da mora načrt upravljanja povodij vsebovati povzetek rezultatov ekonomske analize glede rabe vode, mogoče šteti za prenos dela A, točka 6, Priloge VII k Direktivi 2000/60, ki je eden od elementov, ki morajo biti vključeni v načrt upravljanja povodja, in sicer povzetek ekonomske analize, ni pa ga mogoče šteti za prenos člena 9(2) te direktive.
- 117 Republika Poljska glede tretjega očitka trdi, da čeprav obveznost upoštevanja informacij iz navedene določbe ni bila neposredno določena v upoštevanih nacionalnih določbah, nesporno izhaja iz vseh določb poljskega prava glede na njegovo sistematiko in cilje.
- 118 Poleg tega ta država članica trdi, da je prenesla člen 9(2) Direktive 2000/60, med drugim z uredbo z dne 29. marca 2013, ker je v poljsko pravo prenesen člen 9 v povezavi s členom 11 te direktive, glede na to, da so ukrepi, sprejeti na podlagi člena 9 navedene direktive, na področju povračila stroškov storitev, povezanih z rabo vode, eden od sestavnih delov programa ukrepov iz člena 11.

Presoja Sodišča

- 119 Glede tretjega očitka je treba opozoriti, da je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je treba določbe direktive prenesti z nesporno zavezujočo močjo ter z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo, da bi bila zahteva po pravni varnosti izpolnjena (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-281/11, EU:C:2013:855, točka 101 in navedena sodna praksa).
- 120 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da zgolj trditev, da obveznost iz direktive izhaja iz vseh določb pravnega reda zadevne države članice, ne ustreza navedeni zahtevi.

- 121 Poleg tega je Sodišče večkrat razsodilo, da je treba obstoj neizpolnitve obveznosti presoјati glede na položaj države članice, kakršen je bil ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, in da naknadnih sprememb Sodišče ne sme upoštevati (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-313/11, EU:C:2013:481, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 122 Ker Republika Poljska v odgovoru na tožbo trdi, da je prenesla člen 9(2) Direktive 2000/60 z uredbo z dne 29. marca 2013, zadošča ugotovitev, da je bila ta sprejeta po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, tako da Sodišče naknadnih sprememb v nacionalni ureditvi ne sme upoštevati.
- 123 Tretji očitke glede nepravilnega prenosa člena 9(2) Direktive 2000/60 je treba zato šteti za utemeljen.

Četrta in peti očitke: neprenos členov 10(3) in 11(5) Direktive 2000/60

Trditve strank

- 124 Komisija v zvezi s četrnim očitkom glede neprenosa člena 10(3) Direktive 2000/60 opozarja, da ta določba državam članicam nalaga obveznost določiti strožji nadzor nad emisijami, kadar cilj ali standard kakovosti, izoblikovan na podlagi te direktive, predpisuje strožje pogoje od tistih, ki izhajajo iz direktiv Unije, navedenih v členu 10(2) navedene direktive.
- 125 Komisija meni, da je prenos sporne določbe bistven za to, da bi bilo mogoče doseči cilje Direktive 2000/60. Če bi se nadzor emisij ali določitev mejnih vrednosti emisij na podlagi direktiv Unije, kot je Direktiva 91/676, glede na visoko raven zelenih alg kmetijskega izvora v vodah, izkazal kot nezadosten za doseg okoljskih ciljev Direktive 2000/60, bi morala država članica sprejeti strožji nadzor emisij in merila, kot so ta, ki izhajajo iz Direktive 91/676.
- 126 V zvezi s petim očitkom glede nepravilnega prenosa člena 11(5) Direktive 2000/60 Komisija trdi, da čeprav člen 113b(8) spremenjenega zakona o vodi vsebuje ukrepe iz navedene odločbe direktive, je njegovo področje uporabe ožje od področja uporabe te določbe direktive.
- 127 Besedilo „ob sestavi nacionalnega programa, ki se nanaša na vodo in okolje“ iz navedenega člena 113b(8) naj bi namreč omejilo obseg določbe poljskega prava zgolj na sestavo nacionalnega programa, ki se nanaša na vodo in okolje. Zato bi bilo ukrepe iz člena 113b(8) spremenjenega zakona o vodi mogoče, razen v fazi sestave načrta programa, sprejeti le v okviru pregleda programov ukrepov iz člena 11(8) Direktive 2000/60, to je v okviru rednih pregledov, ki jih zahteva ta direktiva.
- 128 Vendar se obveznosti, ki izhajajo iz navedenega člena 113b(8), ne sme zamenjati z obveznostjo iz člena 11(5) Direktive 2000/60, katerega namen je obveznim cikličnim pregledom iz člena 11(8) te direktive dodati obveznost sprejemanja ukrepov, ki se izvrši v primeru, če je malo verjetno, da se bodo dosegli določeni okoljski cilji.
- 129 Republika Poljska v zvezi s četrnim in petim očitkom trdi, da bi bilo treba člena 10(3) in 11(5) Direktive 2000/60 prenesti v okviru osnutka zakona o spremembi, ki se nanaša na zakon o vodi in nekatere druge zakone, katerih zakonodajno delo je v zaključni fazi.

Presoja Sodišča

- 130 V zvezi s četrtem in petim očitkom zadošča spomniti na ustaljeno sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 121 te sodbe, v skladu s katero je treba obstoj neizpolnitve obveznosti presojati glede na položaj države članice, kakršen je bil ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, naknadnih sprememb pa Sodišče ne sme upoštevati (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-313/11, EU:C:2013:481, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 131 Ker je iz trditve Republike Poljske razvidno, da bi morala biti člena 10(3) in 11(5) Direktive 2000/60 prenesena v okviru osnutka spremembe zakona o vodi in nekaterih drugih zakonov, je treba ugotoviti, da navedeni ukrepi za prenos niso bili sprejeti ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju.
- 132 Zato je treba četrta in peta očitka šteti za utemeljena.

Šesti očitek: nepravilen prenos točk 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60

Trditve strank

- 133 Komisija v zvezi s šestim očitkom glede nepravilnega prenosa točk 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 poudarja, da se točke 1.3, 1.4 in 2.4.1 te priloge nanašajo na temeljne zahteve navedene direktive, ker določajo metodo spremljanja ekološkega stanja in kemijskega stanja površinskih voda, razvrščanje in prikaz ekološkega stanja voda ter mrežo spremljanja stanja podzemnih voda. To naj bi bili torej bistveni elementi, ki omogočajo izvedbo spremljanja stanja, ki ga zahtevajo določbe člena 7(1) v povezavi s členom 8 Direktive 2000/60.
- 134 Komisija v zvezi s točkami 1.3, 1.3.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 navaja, da se problem prenosa teh točk v poljsko pravo nanaša na obveznost, da se načrtu za upravljanje povodja dodajo ocene glede ravni zaupanja in pravilnosti rezultatov spremljanja.
- 135 Čeprav člen 114(1) zakona o vodi res določa nekatere elemente, ki morajo biti navedeni v načrtu upravljanja povodja, pa naj ta načrt ne bi vseboval karte mrež za spremljanje stanja niti prikaza programov spremljanja stanja. V nasprotju z zahtevami iz točk 1.3 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 naj določbe nacionalne zakonodaje ne bi zahtevale, da se navedeni načrt nanaša na ocene ravni zaupanja in na pravilnost rezultatov programov spremljanja stanja. Druge določbe poljskega prava naj tudi ne bi vsebovale te zahteve.
- 136 Komisija je v zvezi s točko 1.3.5 Priloge V k Direktivi 2000/60 pojasnila, da ta zahteva, da se vodna telesa, ki pomenijo območja habitata in območja zaščitne vrste, vključijo v program obratovalnega spremljanja stanja, kadar se na podlagi presoje vplivov in nadzornega spremljanja stanja ugotovi, da morda ne bodo dosegla okoljskih ciljev iz člena 4 te direktive. Ta naj bi torej izrecno povezoval obveznost izvedbe obratovalnega spremljanja stanja s tveganjem neuresničitve okoljskih ciljev, ki so navedeni v členu 4(1)(c) navedene direktive.
- 137 Vendar naj bi iz prenosa, izvedenega s členom 5(2), točka 3, uredbe z dne 13. maja 2009, izhajalo, da je obratovalno spremljanje za površinske vode vzpostavljeno za ugotovitev stanja površinskih voda na območjih, ki se nahajajo na seznamih iz člena 113(4) zakona o vodi, to je zlasti na območjih varovanja vrst. Dalje naj bi bila v delu 2, točka 6, Priloge I k tej uredbi naštet merila, ki vzpostavljajo navedeno obratovalno spremljanje. Vendar Komisija meni, da ta določba ne zagotavlja, da se bo izvedla ocena velikosti in vpliva obremenitev na ta vodna telesa na zavarovanih območjih.

- 138 Poleg tega naj v poljski zakonodaji ne bi obstajala določba, ki bi se sklicevala na cilj zagotovitve stanja ustreznega varstva ter na obveznost izvajanja spremljanja, dokler zavarovana območja ne bi bila v skladu z zahtevami za vodo, določenimi z zakonodajo, ki jih vzpostavlja kot take, in ne bi ustrezala določenim okoljskim ciljem.
- 139 Komisija meni, da uredba z dne 15. novembra 2011 ni odpravila zgoraj navedene neizpolnitve obveznosti, ker se ne nanaša izrecno na spremljanje stanja habitatov in vrst na zavarovanih območjih.
- 140 Poleg tega naj v poljski zakonodaji ne bi bila navedena potreba po nadaljevanju spremljanja, dokler zavarovana območja ne bi izpolnjevala zahtev za vodo iz določb, na podlagi katerih so bile vzpostavljene, in okoljskih ciljev iz člena 4 Direktive 2000/60.
- 141 Komisija v zvezi s točko 1.4 Priloge V k Direktivi 2000/60 meni, da razvrščanje in prikaz ekoloških stanj in ekoloških potencialov voda zahteva, da se upoštevajo hidromorfološki elementi, saj ti pomenijo temeljne elemente ekološkega stanja. Točka 1.4.2, (i) in (ii), Priloge V k navedeni direktivi naj bi namreč zahtevala, da se pri razvrščanju po ekološkem stanju upoštevajo vsi elementi.
- 142 Uredba z dne 20. avgusta 2008 pa naj bi v delu B, točka XIV, svoje Priloge 6 in v delu B, točka XV, svoje Priloge 7 določala, da „dokler niso vzpostavljeni načini za oceno ekološkega potenciala na podlagi hidromorfoloških elementov, je razvrstitev po ekološkem stanju mogoče opraviti brez upoštevanja teh elementov“. Poleg tega naj uredba z dne 9. novembra 2011 o načinih razvrstitve po stanju enotnih teles površinske vode pri razvrstitvi po ekološkem stanju vodnih teles ne bi upoštevala hidromorfoloških elementov.
- 143 Komisija meni, da bo imela izključitev hidromorfoloških elementov pri razvrstitvi po stanju voda nujno za posledico, da bo ocena ekološkega stanja nepopolna in da bo ta nepopolna ocena vplivala na uresničitev osnovnih okoljskih ciljev iz člena 4 Direktive 2000/60.
- 144 Komisija v zvezi s tem trdi, da točka 1.4.2(i) in (ii) Priloge V k Direktivi 2000/60 navaja „elemente kakovosti“. Ti naj bi bili navedeni v točki 1.1 te priloge z naslovom „Elementi kakovosti za razvrstitev po ekološkem stanju“. Iz točk od 1.1.1 do 1.1.5 navedene priloge naj bi bilo razvidno, da hidromorfološki elementi podpirajo biološke elemente in da so elementi kakovosti dejansko nujni za oceno stanja voda. Ta direktiva naj bi, v točkah 1.1.1 in 1.1.2 svoje Priloge V, za „hidromorfološke elemente rek in jezer“ štela količino in dinamiko toka vode, zadrževalni čas, povezavo s telesom podzemne vode, spremembo globine, količino, strukturo in substrat dna.
- 145 Republika Poljska trdi, prvič, da je točke 1.3, 1.3.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 prenesla s členom 2(1), točka 5, uredbe z dne 29. marca 2013.
- 146 Drugič, Republika Poljska v zvezi s točko 1.3.5 Priloge V k navedeni direktivi navaja, da je bila ta prenesena zlasti s členom 5(4), točka 4, uredbe z dne 15. novembra 2011, ki opredeljuje cilj, ki se mu sledi z upravljanjem spremljanja stanja zavarovanih območij, in sicer „oceniti spremembo stanja enotnih teles površinske vode na zavarovanih območjih“.
- 147 Po mnenju Republike Poljske iz tega sledi, da je na podlagi določb poljskega prava mogoča ocena velikosti in vpliva obremenitev na vodna telesa na zavarovanih območjih, cilj katere je zagotovitev ustreznega stanja varstva teh območij.
- 148 Republika Poljska se sklicuje tudi na Prilogo 2 k uredbi z dne 15. novembra 2011, katere del V, točka 25, prenaša zahtevo, ki izhaja iz točke 1.3.5, zadnji stavek, Priloge V k Direktivi 2000/60.

149 Tretjič, Republika Poljska v zvezi s točko 1.4 Priloge V k Direktivi 2000/60 trdi, da bo upoštevanje hidromorfoloških elementov pri razvrščanju in prikazu ekološkega stanja predmet spremembe uredbe z dne 9. novembra 2011 o načinih razvrstitve po stanju enotnih teles površinske vode in okoljskih pravilih kakovosti za prednostne snovi.

Presoja Sodišča

150 V zvezi z nepravilnim prenosom točk 1.3, 1.3.4, 1.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 je treba navesti, da je bil zatrjevani prenos z uredbo z dne 29. marca 2013 izveden po izteku roka, navedenega v obrazloženem mnenju.

151 To velja tudi za prenos točke 1.3.5 Priloge V k Direktivi 2000/60, čeprav Komisija trdi, da je priznala, da je uredba z dne 15. novembra 2011 odpravila nekatere elemente nepopolnega prenosa navedene točke, kot se nahajajo v uredbi z dne 13. maja 2009.

152 V zvezi s tem zadošča opozoriti na ustaljeno sodno prakso Sodišča, že navedeno v točkah 121 in 130 te sodbe, v skladu s katero je treba obstoj neizpolnitve obveznosti presojati glede na položaj države članice, kakršen je bil ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, naknadnih sprememb pa Sodišče ne sme upoštevati (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-313/11, EU:C:2013:481, točka 45 in navedena sodna praksa).

153 Zato je treba šteti očitke glede nepravilnega prenosa točk 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 Priloge V k Direktivi 2000/60 šteti za utemeljen.

Sedmi očitek: nepravilen prenos dela A, točke od 7.2 do 7.10, Priloge VII k Direktivi 2000/60

Trditve strank

154 Komisija v zvezi s sedmim očitkom glede nepravilnega prenosa dela A, točke od 7.2 do 7.10, Priloge VII k Direktivi 2000/60, trdi, da jo je Republika Poljska v odgovoru na obrazloženo mnenje obvestila, da so bile navedene točke prenesene s členi 113, 113a in 114 zakona o vodi ter s členom 113b spremenjenega zakona o vodi in da se je poleg tega sklicevala na osnutek zakona o spremembi zakona o vodi in drugih zakonov.

155 Vendar Komisija meni, da se navedene nacionalne določbe nanašajo na nacionalni program glede vode in okolja, ki pomeni prenos člena 11 Direktive 2000/60, v katerem je program ukrepov. Treba bi bilo razlikovati ta program načrta upravljanja povodja v smislu Priloge VII k Direktivi 2000/60, ki dejansko zahteva, da se v načrtu upravljanja povodja nahaja povzetek programa ukrepov, sprejetih na podlagi člena 11 te direktive. Prenos navedenega člena naj torej sam po sebi ne bi zadostoval za prenos zahtev iz točk od 7.2 do 7.10 Priloge VII k Direktivi 2000/60. Komisija meni, da člen 114(1), točka 7, zakona o vodi določa obveznost, da se v načrtih upravljanja povodja nahaja povzetek ukrepov, vsebovanih v nacionalnih programih o vodi in okolju. Ta določba pa naj bi bila presplošna za zagotovitev prenosa zahtev iz točk od 7.2 do 7.10 Priloge VII k Direktivi 2000/60. Poleg tega naj bi bilo iz besedila različnih podtočk točke 7 Priloge VII k tej direktivi jasno razvidno, da je zakonodajalec Unije želel, da v načrtih za upravljanje povodja ne bi bilo le povzetka ukrepov, ki se zahtevajo na podlagi člena 11 navedene direktive, ampak, da bi bil v njih tudi povzetek ukrepov, sprejetih na tem področju.

156 Republika Poljska v zvezi s sedmim očitkom trdi, da je bil pravilen prenos zadevnih določb Direktive 2000/60 opravljen s členom 113b spremenjenega zakona o vodi, ki prenaša člen 11 navedene direktive. Uredba z dne 29. marca 2013 naj bi se tudi sklicevala na ta člen v delu, v katerem člen 2(1), točka 10, te uredbe določa, da posebne informacije, potrebne za sestavo načrta upravljanja povodja, vključujejo povzetek ukrepov, vsebovanih v nacionalnem programu o vodi in okolju iz tega člena 113b.

157 Po mnenju Republike Poljske iz tega sledi, da mora načrt upravljanja povodja vsebovati ukrepe iz nacionalnega programa o vodi in okolju, in sicer iz programa ukrepov, sprejetih v skladu s členom 11 Direktive 2000/60, zaradi česar je mogoče zagotoviti pravilen prenos dela A, točka 7, Priloge VII k tej direktivi, na podlagi katere načrt upravljanja povodja vsebuje le informacije o ukrepih, sprejetih v skladu s členom 11 navedene direktive.

Presoja Sodišča

158 Ugotoviti je treba, da je glavna trditev Republike Poljske v okviru sedmega očitka podobna trditvi te države članice v okviru tretjega očitka. Republika Poljska namreč v bistvu trdi, da za zagotovitev pravilnega prenosa točk od 7.2 do 7.10 Priloge VII k Direktivi 2000/60 zadošča, da države članice določijo obveznost, da načrt upravljanja povodja vsebuje povzetek programa ukrepov, sprejetih na podlagi člena 11 navedene direktive. V tej zadevi pa naj bi bilo spoštovanje te obveznosti zagotovljeno s sklicevanjem na člen 113b spremenjenega zakona o vodi in s členom 2(1), točka 10, uredbe z dne 29. marca 2013.

159 V zvezi s tem zadošča ugotovitev, da je bila ta določba nacionalnega prava sprejeta po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, tako da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišče ne more upoštevati (glej zlasti sodbo Komisija/Poljska, C-313/11, EU:C:2013:481, točka 45 in navedena sodna praksa).

160 Zato je sedmi očitek glede neobstoja pravilnega prenosa dela A, točke od 7.2 do 7.10, Priloge VII, k Direktivi 2000/60 v poljski pravni red utemeljen.

161 Iz vseh zgoraj navedenih ugotovitev je razvidno, da je treba tožbo šteti za utemeljeno.

162 Zato je treba ugotoviti, da Republika Poljska s tem, ko ni v celoti ali pravilno prenesla členov 2, točke 19, 20, 26 in 27, 8(1), 9(2), 10(3) in 11(5) Direktive 2000/60 ter točk 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 Priloge V k navedeni direktivi in dela A, točke od 7.2 do 7.10, Priloge VII k isti direktivi, ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi teh določb in člena 24 te direktive.

Stroški

163 V skladu s členom 138(1) Poslovnika Sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Komisija je predlagala, naj se Republiki Poljski naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

1. Republika Poljska s tem, ko ni v celoti ali pravilno prenesla členov 2, točke 19, 20, 26 in 27, 8(1), 9(2), 10(3) in 11(5) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike, kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2008/32/ES z dne 11. marca 2008, ter točk 1.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.4 in 2.4.1 iz Priloge V k navedeni direktivi in dela A, točke od 7.2 do 7.10 iz Priloge VII k isti direktivi, ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi teh določb in člena 24 te direktive.

2. Republiki Poljski se naloži plačilo stroškov.

Podpisi